

III

(Подготвителни актове)

СЪВЕТ

ОБЩА ПОЗИЦИЯ (ЕО) № 14/2007

приета от Съвета на 20 септември 2007 година

с оглед приемането на Директива 2007/.../ЕО на Европейския парламент и на Съвета от ... относно договорите за потребителски кредит и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета

(2007/С 270 Е/01)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 95 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

(1) Директива 87/102/ЕИО на Съвета от 22 декември 1986 година относно сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно потребителския кредит ⁽³⁾ установява правилата относно договорите за потребителски кредит на общностно равнище.

(2) През 1995 г. Комисията представи доклад за действието на Директива 87/102/ЕИО и предприе широки консултации със заинтересованите страни. През 1997 г. Комисията представи доклад, който обобщава реакциите по отношение на доклада от 1995 г. През 1996 г. бе изготвен втори доклад за действието на Директива 87/102/ЕО.

⁽¹⁾ ОВ С 234, 30.9.2003 г., стр. 1.

⁽²⁾ Становище на Европейския парламент от 20 април 2004 г. (ОВ С 104 Е, 30.4.2004 г., стр. 233). Обща позиция на Съвета от 20 септември 2007 г. и позиция на Европейския парламент от ...

⁽³⁾ ОВ L 42, 12.2.1987 г., стр. 48. Директива, последно изменена с Директива 98/7/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 101, 1.4.1998 г., стр. 17).

(3) Тези доклади и консултации разкриха наличието на значителни различия между законите на отделните държави-членки в областта на кредитирането на физически лица като цяло и в частност на потребителското кредитиране. Анализът на националните законодателства, които транспонират Директива 87/102/ЕИО, показва, че освен Директива 87/102/ЕИО държавите-членки използват редица механизми за защита на потребителите, предвид различията в правното и икономическото състояние на национално ниво.

(4) Фактическото и юридическото положение, които произтичат от тези национални различия, понякога води до нарушаване на конкуренцията между кредиторите в Общността и създава пречки пред функционирането на вътрешния пазар в случаите, когато държавите-членки са приели различни задължителни разпоредби, по-строги от предвидените в Директива 87/102/ЕИО. Това ограничава възможността на потребителите да се възползват пряко от постепенно нарастващите възможности за презгранично кредитиране. Това нарушаване и тези ограничения могат от своя страна да окажат въздействие върху търсенето на стоки и услуги.

(5) През последните години видовете кредити, които се предлагат на потребителите и се използват от тях, се развиха значително. Появиха се нови кредитни инструменти и тяхната употреба продължава да се развива. Ето защо е необходимо да бъдат изменени съществуващите разпоредби и, ако е необходимо, да бъде разширен техният обхват.

(6) В съответствие с Договора, вътрешният пазар обхваща пространство без вътрешни граници, в което в което свободното движение на стоки и услуги и свободата на установяване са осигурени. Развитието на по-прозрачен и ефективен кредитен пазар в това пространство без вътрешни граници е жизненоважно за насърчване развитието на презграничните дейности.

- (7) За да се улесни възникването на добре функциониращ вътрешен пазар на потребителски кредити, е необходимо да се предвиди хармонизирана рамка на Общността в редица ключови области. Предвид постоянно развиващия се пазар на потребителски кредити и нарастващата мобилност на европейските граждани, едно далновидно законодателство на Общността, което може да се адаптира към бъдещи форми на кредитиране и което дава на държавите-членки необходимата степен на гъвкавост при прилагането им, следва да спомогне за установяването на съвкупност от съвременни правни норми относно потребителския кредит.
- (8) Важно е пазарът да предлага достатъчна степен на защита на потребителите, за да се гарантира доверието на потребителите. По този начин, следва да бъде възможно свободното движение на предложения за предоставяне на кредити да се осъществява при оптимални условия, както за тези, които предлагат, така и за онези, които търсят кредити, при надлежно отчитане на конкретните условия в отделните държави-членки.
- (9) Пълната хармонизация е необходима, за да се осигури на всички потребители в Общността високо и равностойно ниво на защита на техните интереси и за да се създаде реален вътрешен пазар. Ето защо на държавите-членки не следва да се позволява да запазят или въвеждат национални разпоредби, различни от предвидените в настоящата директива. Това ограничение, обаче, следва да се прилага само тогава, когато са налице разпоредби, хармонизирани чрез настоящата директива. Когато не съществуват такива хармонизирани разпоредби, държавите-членки следва да са свободни да запазят или въвеждат национално законодателство. Съответно, държавите-членки могат например да запазят или въведат национални разпоредби относно солидарната отговорност на продавача или доставчика на услуги и кредитора. Друг пример за тази възможност, с която разполагат държавите-членки, може да бъде запазването или въвеждането на национални разпоредби относно развалянето на договора за продажба на стоки или доставка на услуги, ако потребителят упражни правото си на отказ от договора за кредит. В това отношение, в случай на договори за кредит с неопределен срок държавите-членки следва да могат да определят необходимия минимален срок, който трябва да изтече между момента, когато кредиторът поиска погасяване, и този, в който кредитът трябва да бъде погасен.
- (10) Определенията, които се съдържат в настоящата директива, определят обхвата на хармонизацията. Поради това задължението на държавите-членки да приведат в изпълнение разпоредбите на настоящата директива следва да бъде ограничено до нейното приложно поле, както е очертано от тези определения. Настоящата директива, обаче, следва да не засяга прилагането от държавите-членки, в съответствие с правото на Общността, на разпоредбите на настоящата директива за области, които не попадат в нейното приложно поле. По този начин дадена държава-членка може да запази или въведе национално законодателство, което съответства на разпоредбите на настоящата директива или на някои от разпоредбите на държавата-членка относно договори за кредит, които не попадат в приложното поле на настоящата директива, например, договори за кредит за суми, по-малки от 200 EUR и по-големи от 100 000 EUR. Освен това, държавите-членки биха могли също да прилагат разпоредбите на настоящата директива и относно свързани кредити, които не попадат в съдържанието се в настоящата директива определение на свързан договор за кредит. По този начин разпоредбите относно свързан договор за кредит биха могли да се прилагат за договори за кредит, които служат само частично за финансиране на договор за доставка на стоки или предоставяне на услуги.
- (11) При специфични договори за кредит, за които се прилагат само някои разпоредби на настоящата директива, на държавите-членки не следва да се позволява да приемат национално законодателство, привеждащо в изпълнение други разпоредби на настоящата директива. Държавите-членки, обаче, следва да останат свободни да уреждат в националното си законодателство тези видове договори за кредит по отношение на други аспекти, които не са хармонизирани от настоящата директива.
- (12) Договорите за продължително изпълнение за предоставяне на услуги или за доставка на стоки от един и същи вид, при които потребителят заплаща за тях през целия период на предоставянето им чрез вноски, могат значително да се различават по отношение на интересите на страните по договора и условията и изпълнението на сделките от договорите за кредит, които са обхванати от настоящата директива. Ето защо следва да се уточни, че такива договори не се считат за договори за кредит за целите на настоящата директива. Такива видове договори включват например застрахователния договор, при който застраховката се заплаща чрез месечни вноски.
- (13) Договори за кредит, които се отнасят до отпускането на кредит, обезпечен с недвижим имот, следва да бъдат изключени от приложното поле на настоящата директива. Този вид кредит има много специфичен характер. Договори за кредит, чиято цел е да се финансира придобиване или запазване на правото на собственост върху земя или сграда, която е построена или предстои да бъде построена, също следва да бъдат изключени от приложното поле на настоящата директива. От приложното поле на настоящата директива не следва да се изключват, обаче, договори за кредит само поради това, че са предназначени за обновяване или повишаване на стойността на съществуваща сграда.
- (14) Разпоредбите на настоящата директива се прилагат независимо от това дали кредиторът е юридическо или физическо лице. Настоящата директива, обаче, не засяга правото на държавите-членки да ограничат, в съответствие с правото на Общността, предоставянето на потребителски кредити за юридически лица или само за определени юридически лица.
- (15) Някои разпоредби на настоящата директива следва да се прилагат за физически и юридически лица (кредитни посредници), които при упражняване на своята търговска, стопанска или професионална дейност срещу заплащане представят или предлагат договори за кредит на потребители, съдействат на потребителите, като извършват

- подготвителната работа по договори за кредит, или сключват договори за кредит с потребители от името на кредитора. Организации, които позволяват името им да се използва за предлагане на кредитни продукти, например кредитни карти, и които евентуално препоръчват тези продукти на своите членове, не следва да се считат за кредитни посредници за целите на настоящата директива.
- (16) Настоящата директива урежда само определени задължения на кредитните посредници по отношение на потребителите. Ето защо държавите-членки следва да са свободни да запазят или въведат допълнителни задължения за кредитните посредници.
- (17) Потребителите следва да бъдат защитени от нелоялни или подвеждащи практики, по-специално по отношение на разкриването на информация от кредитора, в съответствие с Директива 2005/29/ЕО от 11 май 2005 г. на Европейския парламент и на Съвета относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар („Директива за нелоялни търговски практики“) ⁽¹⁾. Настоящата директива, обаче, следва да съдържа конкретни разпоредби относно рекламата на договори за кредит, както и относно някои елементи от стандартната информация, която трябва да бъде предоставяна на потребителите, за да могат те, по-специално, да сравняват различните предложения. Такава информация следва да се предоставя по ясен, кратък и разбираем начин. Освен това, държавите-членки следва да останат свободни да регламентират в своите национални законодателства изисквания към реклами, в които не се съдържа информация за стойността на кредита.
- (18) За да се даде възможност на потребителите да взимат своите решения при пълно познаване на фактите, те следва да получават адекватна информация относно условията и стойността на кредита и относно своите задължения преди сключването на договора за кредит. С оглед осигуряване на възможно най-пълна прозрачност и сравнимост на предложенията за сключване на договор, тази информация следва да включва по-специално годишния процент на разходите, приложим за кредита и определян по еднакъв начин навсякъде в Общността. Тъй като на този етап годишният процент на разходите може да бъде илюстриран само чрез пример, този пример следва да бъде представителен. Ето защо той трябва да съответства, например, на средната продължителност и средния общ размер на кредита, отпускан по разглеждания вид договор за кредит, и, ако е приложимо, на закупуваната стока. При определяне на представителния пример трябва да се вземе предвид и честотата на някои видове договори за кредит на даден пазар. По отношение на лихвата, периодичността на вноските и капитализирането на лихви кредиторите следва да използват обичайния си метод на изчисление за съответния потребителски кредит.
- (19) Общата стойност на кредита за потребителя следва да включва всички разходи, включително лихва, комисионни, такси, заплащане за кредитни посредници и всякакви други видове разходи, които потребителят трябва да заплати във връзка с договора за кредит, с изключение на нотариални разходи. Доколкото кредиторът реално е информиран за разходите следва да се оцени обективно предвид изискванията за професионално усърдие.
- (20) Договорите за кредит, в които лихвата е ревизирана периодично според измененията в референтния лихвен процент, посочен в договора за кредит, следва да не бъдат считани за договори за кредит с фиксирана лихва.
- (21) Държавите-членки следва да останат свободни да запазят или въведат национални разпоредби, които забраняват на кредитора да изисква от потребителя във връзка с договора за кредит да открие банкова сметка, да сключи договор за друга допълнителна услуга или да заплати разходите или таксите за такива банкови сметки или други допълнителни услуги. В държавите-членки, в които са позволени такива комбинирани предложения за сключване на договор, потребителите следва да бъдат информирани преди сключването на договора за кредит относно допълнителните услуги, които са задължителни за получаване на кредита или за получаването му при предлаганите условия. Разходите за тези допълнителни услуги следва да бъдат включени в общата стойност на кредита или, ако размерът им не може да бъде определен предварително, потребителите следва да получат адекватна информация относно наличието на такива разходи на преддоговорния етап. Предполага се, че на кредитора са известни разходите за допълнителните услуги, които той предлага на потребителя от свое име или от името на трета страна, освен ако цената не зависи от конкретните особености или положението на потребителя.
- (22) За някои специфични видове договори за кредит обаче, е уместно, с оглед на това да се гарантира адекватно ниво на защита на потребителите, без да се натоварват прекомерно кредиторите или, където е приложимо, кредитните посредници, да се ограничат изискванията на настоящата директива за предоставяне на преддоговорна информация, вземайки предвид специфичния характер на този вид договори.
- (23) Необходимо е на потребителя да се предостави изчерпателна информация, преди да сключи договора за кредит, независимо от това дали в маркетинга на кредита участва кредитен посредник или не. Ето защо по правило изискванията за предоставяне на преддоговорна информация следва да се прилагат и за кредитните посредници. Ако, обаче, доставчиците на стоки и услуги действат като кредитни посредници в спомагателно качество, не е уместно те да бъдат натоварвани с правното задължение да предоставят преддоговорна информация в съответствие с настоящата директива. Доставчиците на стоки и услуги могат да бъдат считани, например, за действащи като кредитни посредници в спомагателно качество, ако дейността им като кредитни посредници не е основната цел на тяхната търговска, стопанска или професионална дейност. В тези случаи също се постига достатъчно ниво на защита на потребителите, тъй като кредиторът е отговорен да гарантира, че потребителят получава пълната преддоговорна информация или от посредника, ако кредиторът и посредникът са се споразумели за това, или по друг подходящ начин.

⁽¹⁾ ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22.

- (24) Потенциално обвързващ характер на предоставената на потребителя информация преди сключването на договора за кредит и периодът, в който кредиторът е обвързан от нея, могат да се уредят от държавите-членки.
- (25) Държавите-членки следва да предприемат подходящи мерки за насърчване на отговорното поведение на всички етапи от кредитното правоотношение, като вземат предвид специфичните особености на своя кредитен пазар. Тези мерки могат да включват, например, предоставяне на информация и образование на потребителите, включително предупреждения относно рисковете от просрочените плащания и свързана задължеността. В условията на разрастващ се кредитен пазар е особено важно кредиторите да не предоставят кредити безотговорно, в противен случай държавата-членка следва да може да наложи санкции. Без да се засягат разпоредбите относно кредитния риск на Директива 2006/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. за предприемането и осъществяването на дейност от кредитните институции ⁽¹⁾, кредиторите следва да имат отговорността да проверяват платежоспособността на всеки отделен потребител. За тази цел те могат да използват не само информацията, предоставена от потребителя при изготвянето на съответния договор за кредит, но също и информацията, придобита по време на продължителни търговски отношения. Властите на държавите-членки могат да предоставят на кредиторите подходящи указания и насоки. Потребителите също така следва да действат благоразумно и да спазват договорните си задължения.
- (26) Освен предвидената преддоговорна информация, на потребителя може да е необходима допълнителна помощ, за да реши кой от предложените договори за кредит най-добре отговаря на неговите потребности и финансово положение. По тази причина държавите-членки следва да гарантират, че кредиторите предоставят такава помощ във връзка с кредитните продукти, които те предлагат на потребителя. Ако е уместно, съответната преддоговорна информация, както и съществените характеристики на предложените продукти следва да се разяснят на потребителя чрез персонален подход, така че той може да разбере какво отражение могат да окажат върху икономическото му положение. Където е приложимо, задължението за предоставяне на помощ следва да важи и за кредитните посредници. Държавите-членки биха могли да определят кога и доколко да дават такива разяснения на потребителя предвид конкретните обстоятелства, при които се предлага кредитът, необходимостта от предоставяне на помощ на потребителя и естеството на отделните кредитни продукти.
- (27) За да се оцени кредитният статус на потребителя, кредиторът следва също да направи справка в съответните бази данни; обхватът на тези справки може да варира в зависимост от правните и действителните обстоятелства. С оглед предотвратяване на нарушаването на конкуренцията между кредиторите, следва да се гарантира, че кредиторите имат достъп до частни или публични бази данни с информация за потребителите в държави-членки, в които не са установени, при недискриминационни условия в сравнение с кредиторите в тези държави-членки.
- (28) Когато решение за отказ на искане за кредит се основава на справка в база данни, кредиторът следва да информира потребителя за този факт и за сведенията в базата данни, в която е направена справка. Кредиторът обаче не следва да е задължен да предоставя такава информация, когато това е забранено от друго законодателство на Общността, например законодателството относно изпирането на пари или финансирането на тероризъм. Освен това, тази информация не следва да се предоставя, ако това би противоречило на целите на обществения ред или обществената сигурност, например на предотвратяването, разследването, разкриването или съдебното преследване на престъпни деяния.
- (29) Настоящата директива не урежда свързани с договорното право въпроси относно действителността на договорите за кредит. Ето защо в тази област държавите-членки могат да запазят или въведат национални разпоредби, които са в съответствие с правото на Общността. Държавите-членки могат да регламентират правния режим на предложението за сключване на договор за кредит, по-специално кога се представя тя и за какъв период е обвързваща за кредитора. Ако такова предложение се представя едновременно с преддоговорната информация, предвидена от настоящата директива, то, както и всяка допълнителна информация, която кредиторът желае да предостави на потребителя, следва да бъде представено в отделен документ, който може да бъде приложен към „Стандартната европейска информация за потребителския кредит“.
- (30) За да се даде възможност на потребителя да познава своите права и задължения по договор за кредит, този договор следва да съдържа цялата необходима информация по ясен и кратък начин.
- (31) С цел осигуряване на пълна прозрачност, на потребителя следва да се предостави информация относно лихвата, както на преддоговорния етап, така и когато договорът за кредит е сключен. По време на договорното правоотношение потребителят следва допълнително да бъде информиран за изменения в променливия лихвен процент и за причинените от тях изменения в плащанията. Това не засяга разпоредбите на националното право, които не са свързани с информацията за потребителя и които уреждат условията за или предписват последиците от промените, с изключение на промените, които засягат плащанията, лихвата и други икономически условия, свързани с кредита, например че кредиторът има право да променя лихвата само при основателна причина или че потребителят е свободен да развали договора в случай на промяна на лихвата или друго икономическо условие, свързано с кредита.

⁽¹⁾ ОВ L 177, 30.6.2006, стр. 1. Директива, изменена с Директива 2007/18/ЕО на Комисията (ОВ L 87, 28.3.2007, стр. 9).

- (32) Страните по договора следва да имат право да извършат обичайно прекратяване на договор за кредит с неопределен срок. Освен това, ако е предвидено в договора за кредит, кредиторът следва да може по обективно обосновани причини да спре правото на потребителя да усвоява суми по договор за кредит с неопределен срок. Такива причини могат да включват, например, подозрение в неразрешено или неправомерно използване на кредита или значително увеличаване на риска потребителят да не е в състояние да изпълни задължението си за погасяване на кредита. Настоящата директива не засяга националното законодателство в областта на договорното право, уреждащо правата на страните по договора да развалят договора за кредит поради неизпълнението му.
- (33) С оглед сближаването на процедурите за упражняване на правото на отказ в сходни области, е необходимо да се предвиди разпоредба за право на отказ без неустойка и без задължение за представяне на основания, при условия, сходни на предвидените в Директива 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2002 г. относно дистанционна търговия на потребителски финансови услуги⁽¹⁾.
- (34) В случаите, когато потребителят се отказва от договор за кредит, във връзка с който е получил стоки, по-конкретно чрез покупка на вноски или чрез договор за наем или лизинг, който предвижда задължение за покупка, настоящата директива следва да не засяга начините, по които държавите-членки уреждат въпросите за връщане на стоките или други свързани въпроси.
- (35) При свързаните договори за кредит съществува взаимозависимост между покупката на стоки или услуги и договора за кредит, сключен за тази цел. Ето защо в случаите, когато потребителят упражнява правото си на отказ по отношение на договора за покупко-продажба въз основа на правото на Общността, потребителят не следва да продължава да бъде обвързан от свързания договор за кредит. Това следва да не засяга националното право, приложимо за свързани договори за кредит в случаите, когато договор за покупко-продажба е обявен за недействителен или когато потребителят е упражнил правото си на отказ въз основа на националното право. Това не следва да засяга и правата на потребителите, предоставени им от национални разпоредби, съгласно които между потребителя и доставчика на стоки или услуги не могат да се поемат задължения, нито да се извършват плащания, докато потребителят не е подписал договора за кредит за финансиране на покупката на стоките или услугите.
- (36) При определени условия потребителят следва да има възможност да предявява претенции срещу кредитора в случай на проблеми, свързани с договор за покупко-продажба. Държавите-членки, обаче, следва да определят до каква степен и при какви условия потребителят трябва да предяви претенциите си срещу доставчика, по-специално като заведе дело срещу последния, преди да е в състояние да ги предяви към кредитора. Настоящата директива не следва да лишава потребителите от правата, съгласно национални разпоредби за прилагане на солидарната отговорност на продавача или доставчика на услуги и кредитора.
- (37) Потребителят следва да има право да изпълни своите задължения преди определената в договора за кредит дата. В случай на предсрочно погасяване, било то частично или пълно, кредиторът следва да има право на обезщетение за разходите, свързани пряко с предсрочното погасяване, при отчитане и на евентуално спестените от кредитора разходи. За да се определи, обаче, начинът за изчисляване на обезщетението, е важно да се спазват няколко принципа. Изчисляването на обезщетението за кредитора следва да бъде прозрачно и разбираемо за потребителите още на преддоговорния етап и, във всеки случай, при изпълнението на договора за кредит. Освен това, начинът за изчисляване следва да бъде лесно приложим за кредиторите и да се улеснява контролът върху обезщетенията от страна на отговорните органи. Следователно, и тъй като потребителският кредит, предвид срока и размера му, не се финансира чрез дългосрочни механизми, горната граница на обезщетението следва да се определи посредством фиксиран процент. Този подход отразява специфичното естество на потребителските кредити и следва да не засяга евентуалните различни подходи за други продукти, които са финансирани чрез механизми на дългосрочно финансиране, като ипотечни кредити с фиксирана лихва.
- (38) Държавите-членки следва да имат правото да предвидят, че кредиторът може да търси обезщетение за предсрочно погасяване само при условие, че сумата на погасяването в рамките на дванадесет месеца надхвърля определен от държавите-членки праг. При фиксирането на прага, който не следва да надвишава 10 000 EUR, държавите-членки следва например да вземат предвид средната стойност на потребителски кредити на техния пазар.
- (39) Цедирането на правата на кредитора по договор за кредит не следва да води до поставяне на потребителя в по-неблагоприятно положение. Потребителят следва също така да бъде надлежно информиран, когато договорът за кредит се цедира на трета страна. Ако обаче първоначалният кредитор, в съгласие с цесионера, продължава да управлява кредита по отношение на потребителя, потребителят няма голям интерес да бъде информиран относно цесията. Ето защо в такива случаи би било прекомерно въвеждане на изискване на равнище ЕС за информиране на потребителя относно цесията.
- (40) Държавите-членки следва да останат свободни да запазят или въведат национални правила, които предвиждат колективни форми на комуникация, когато това е необходимо за целите на ефективността на сложни операции, като секюритизации или ликвидация на активи, които се извършват при принудителна административна ликвидация на банки.

(1) ОВ L 271, 9.10.2002 г., стр. 16. Директива, изменена с Директива 2005/29/ЕО.

- (41) С оглед да се насърчи установяването и функционирането на вътрешния пазар и да се гарантира висока степен на защита на потребителите навсякъде в Общността, е необходимо да се гарантира сравнимост на информацията, отнасяща се до годишния процент на разходите навсякъде в Общността. Въпреки еднаквата математическа формула за изчисляване на годишния процент на разходите, предвидена в Директива 87/102/ЕИО годишният процент на разходите все още не е напълно сравним навсякъде в Общността. В отделни държави-членки за неговото изчисляване се вземат предвид различни фактори. Затова настоящата директива следва ясно и изчерпателно да дефинира общата стойност на кредита за потребителя.
- (42) С оглед гарантиране на прозрачност и стабилност на пазара и в очакване на по-нататъшна хармонизация, държавите-членки следва да гарантират наличието на подходящи мерки за регулиране или контрол на кредиторите.
- (43) Настоящата директива защита основните права и спазва принципите, признати от Хартата на основните права на Европейския съюз. По-специално, тя се стреми да осигури пълно зачитане на правилата за защита на личните данни, правото на собственост, недискриминация, защита на семейния и професионалния живот и защита на потребителите съгласно Хартата на основните права на Европейския съюз.
- (44) Доколкото целите на настоящата директива, а именно установяването на общи правила за някои аспекти от законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно потребителския кредит, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки и следователно могат да бъдат по-добре постигнати на общностно равнище, Общността може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарността, уреден в член 5 от Договора. В съответствие с принципа пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директивата не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (45) Държавите-членки следва да установят система от санкции за нарушаване на разпоредбите на настоящата директива, и да гарантират тяхното привеждане в изпълнение. Докато изборът на санкции е по усмотрение на държавите-членки, предвидените санкции следва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.
- (46) Мерките, необходими за прилагането на настоящата директива, следва да се приемат съгласно Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. относно установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията ⁽¹⁾.
- (47) По-специално, на Комисията следва да се предостави правомощие да приеме допълнителни допускания за изчисляване на годишния процент на разходите. Тъй като тези мерки са от общ характер и са предназначени да изменят несъществени елементи от настоящата директива, те следва да бъдат приети в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, предвидена в член 5а от Решение 1999/468/ЕО.
- (48) В съответствие с точка 34 от Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество ⁽²⁾, държавите-членки се насърчават да изготвят за себе си и в интерес на Общността таблици, които показват, доколкото е възможно, съответствието между настоящата директива и приетите мерки за нейното транспониране, и да осигурят публичен достъп до тях.
- (49) Следователно, като вземат предвид броя на измененията, които трябва да бъдат внесени в Директива 87/102/ЕИО поради развитието на сектора на потребителския кредит и в интерес на яснотата на законодателство на Общността, посочената директива следва да бъде отменена и заменена от настоящата директива.

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ, ПРИЛОЖНО ПОЛЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет

Целта на настоящата директива е да хармонизира някои аспекти на законите, подзаконовите актове и административните процедури на държавите-членки, отнасящи се до договорите за потребителски кредит.

Член 2

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага за договори за кредит.
2. Настоящата директива не се прилага спрямо следните:
 - а) договори за кредит, обезпечени или с ипотека, или с друго сравнимо обезпечение, използвано обичайно в дадена държава-членка по отношение на недвижимо имущество, или обезпечени с право, свързано с недвижимо имущество;
 - б) договори за кредит, чиято цел е придобиване или запазване на вещни права на собственост върху земя или сграда, която е построена или предстои да бъде построена;
 - в) договори за кредит, чийто общ размер е на стойност, по-малка от 200 EUR, или на стойност надвишаваща 100 000 EUR;

⁽¹⁾ ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23. Решение, изменено с Решение 2006/512/ЕО (ОВ L 200, 22.7.2006 г., стр. 11).

⁽²⁾ ОВ C 321, 31.12.2003 г., стр. 1.

- г) договори за наема или лизинг, при които не се предвижда задължение за закупуване на предмета на договора нито в самия договор, нито в друг отделно споразумение; счита се, че съществува такова задължение, ако кредиторът едностранно реши така;
- д) договори за кредит, под формата на овърдрафт и при които кредитът трябва да бъде погасен в срок от един месец;
- е) договори за кредит, при които кредитът се отпуска без да се начислява лихва нито други разходи, и договори за кредит, съгласно чиито условия кредитът трябва да бъде погасен в срок до три месеца и за които се дължат незначителни по размер разходи;
- ж) договори за кредит, при които кредитът се отпуска от работодател на негови служители като вторична дейност, без да се начислява лихва или при годишен процент на разходите, който е по-нисък от преобладаващия на пазара и не се предлага на други трети лица;
- з) договори за кредит, сключени с инвестиционни посредници, съгласно определението в член 4, параграф 1, от Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти ⁽¹⁾, или с кредитни институции, съгласно определението в член 4 от Директива 2006/48/ЕО на Съвета, за да може даден инвеститор да извърши сделка, с един или повече от инструментите, изброени в раздел В на приложение I към Директива 2004/39/ЕО, когато инвестиционният посредник или кредитната институция, отпускаща кредита, са включени в сделката;
- и) договори за кредит, които са резултат от спогодба, постигната в съд или пред друг законов орган;
- й) договори за кредит, които се отнасят се до разсрочено плащане на съществуващ дълг, за което не се начисляват разходи;
- к) договори за кредит, при сключването на които от потребителя се изисква да депозира като обезпечение някакъв предмет на съхранение при кредитора и при които отговорността на потребителя е строго ограничена до този заложен предмет;
- л) договори за кредит, отнасящи се до заеми, отпуснати на ограничен кръг лица съгласно законова разпоредба от обществени интерес, при по-ниска лихва от преобладаващите на пазара нива, без лихва или при други условия, които са по-благоприятни за потребителя от преобладаващите на пазара, и при лихва, която не е по-висока от преобладаващата на пазара.

3. Когато договорите за кредит под формата на овърдрафт, и при които кредитът трябва да бъде погасен при поискване или в срок от три месеца, се прилагат само членове 1 до 3, член 4, параграф 1, член 4, параграф 2, букви от а) до е), член 4, параграф 4, членове от 6-9, член 10, параграф 1, член 10, параграф 2,

⁽¹⁾ ОВ L 145, 30.4.2004 г., стр. 1. Директива, изменена с Директива 2006/31/ЕО (ОВ L 114, 27.4.2006 г., стр. 60).

букви а)-ж), член 10, параграф 2, буква л) и член 10, параграф 2, букви п) и с) до ф), член 10, параграф 3, членове 12, 15, член 16, параграф 1, първо изречение, член 17 и членове 19 до 32.

Информацията, която трябва да бъде включена в тези договори за кредит, съдържа също приложимите разходи от момента на сключването на договорите за кредит и, ако е приложимо, условията, при които тези разходи могат да бъдат променени.

4. По отношение на договори за кредит под формата на свръховърдрафт се прилагат само членове 1 до 3, 18, 20 и от 22 до 32.

5. Държавите-членки могат да определят, че само членове от 1 до 4, 6, 7 и 9, член 10, параграф 1, член 10, параграф 2 (букви а)-з) и л), член 10, параграф 3 и членове 11, 13 и 16-32 се прилагат за договори за кредит, сключени от организация, която:

- а) е учредена за взаимна полза на своите членове;
- б) не генерира печалби за друго освен за своите членове;
- в) изпълнява обществена функция съгласно вътрешното законодателство;
- г) приема и управлява спестяванията само на своите членове и предоставя кредитиране само на тях; както и
- д) предоставя кредити въз основа на годишния процент на разходите, който е по-нисък от преобладаващите на пазара нива или не надхвърля горната граница, определена от националното законодателство;

и членството в която е ограничено до лица, пребиваващи или заети на определено място, или заети лица и пенсионирани заети лица на определен работодател, или на лица отговарящи на други изисквания, предвидени в националното законодателство като основание за съществуването на връзка между членовете.

Държавите-членки могат да изключат от приложното поле на настоящата директива договори за кредит, сключени от такива организации, когато общата стойност на всички съществуващи договори за кредит, сключени от дадена организация, е незначителна в сравнение с общата стойност на всички съществуващи договори за кредит в държавата-членка, в която е базирана организацията, и общата стойност на всички съществуващи договори за кредит, сключени от всички такива организации в държавата-членка, е по-малка от 1 % от общата стойност на всички съществуващи договори за кредит, сключени в тази държава-членка.

Държавите-членки ежегодно преразглеждат дали условията за прилагане на такъв вид изключения все още са налице и предприемат стъпки за отмяна на изключенията, ако считат, че тези условия вече не са налице.

6. Държавите-членки могат да определят, че само членове 1-4, членове 6, 7, 9, член 10, параграф 1, член 10, параграф 2, букви а)-ж), л) и р), член 10, параграф 3, членове 11, 13, 16 и членове 18-32 се прилагат за договори за кредит, в които се предвижда постигането на споразумения между кредитора и потребителя за разсрочено плащане или други начини на погасяване, когато потребителят вече е в неизпълнение на първоначалния договор за кредит, и ако:

- а) тези споразумения биха могли да предотвратят възможността за съдебно производство, относно такова неизпълнение; както и
- б) в резултат потребителят няма да бъде подложен на условия, по-неблагоприятни от тези от първоначалния договор за кредит.

Ако, обаче, договорът за кредит попада в приложното поле на параграф 3, се прилагат само разпоредбите на посочения параграф.

Член 3

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- а) „потребител“ означава всяко физическо лице, което при сделки, попадащи в приложното поле на настоящата директива, действа извън рамките на своята търговска, стопанска или професионална дейност;
- б) „кредитор“ означава всяко физическо или юридическо лице, което предоставя или се обещава да предостави кредит в рамките на своята търговска, стопанска или професионална дейност;
- в) „договор за кредит“ означава договор, въз основа на който кредитор предоставя или се обещава да предостави на потребител кредит под формата на разсрочено плащане, заем или друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договори с продължително изпълнение за предоставяне на услуги или за доставка на стоки от един и същи вид, при които потребителят заплаща за услугите или стоките чрез вноски през целия период на предоставянето им;
- г) „овърдрафт“ означава изричен договор за кредит, с който кредиторът предоставя на потребителя възможността да ползва средства, надвишаващи наличността по разплащателната сметка на потребителя;
- д) „свърховърдрафт“ означава мълчаливо приет овърдрафт, при който кредиторът позволява на потребителя да ползва средства, които надвишават наличността по разплащателната сметка на потребителя или договорения размер на овърдрафта;

е) „кредитен посредник“ означава физическо или юридическо лице, което не действа като кредитор и, което при извършване на своята търговска, стопанска или професионална дейност срещу заплащане, било в парична форма или в друга уговорена форма на финансово възнаграждение:

- i) представя или предлага договори за кредит на потребители; или
 - ii) съдейства на потребители, като извършва подготвителната работа по договори за кредит, различни от посочените в подточка i); или
 - iii) сключва договори за кредит с потребители от името на кредитора;
- ж) „обща стойност на кредита за потребителя“ означава всички разходи, включително лихва, комисионни, такси и всякакви други видове разходи, които потребителят трябва да заплати във връзка с договора за кредит и които са известни на кредитора, с изключение на нотариалните разходи; разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, по-специално застрахователни премии, също се включват, ако в допълнение към това сключването на договор за услугата е задължително условие за получаване на кредита или получаването му при предлаганите условия;
- з) „обща сума, дължима от потребителя“ означава сборът от общия размер на кредита и общата стойност на кредита за потребителя;
- и) „годишен процент на разходите“ означава общата стойност на кредита за потребителя, изразена като годишен процент от общия размер на кредита;
- й) „лихва“ означава лихвеният процент, изразен или като фиксиран, или като променлив процент, който се прилага на годишна основа към сумата на усвояния кредит;
- к) „фиксирана лихва“ означава, че в договора за кредит, кредиторът и потребителят се споразумяват за един лихвен процент за целия срок на договора за кредит, или за няколко лихвени процента през отделни периоди, посочвайки изключително фиксиран конкретен процент. Ако не всички лихви са определени в договора за кредит, лихвата се счита за фиксирана само за отделните периоди, за които тя е определена изключително чрез фиксиран конкретен процент, по който е постигнато споразумение при сключването на договора за кредит;
- л) „общ размер на кредита“ означава горната граница или общата сума, предоставена по договора за кредит;
- м) „дълготраен носител“ означава всеки инструмент, който позволява на потребителя да съхранява информация, адресирана лично до него, по начин, достъпен за бъдещо ползване за период от време, достатъчен за целите на информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация;

- н) „свързан договор за кредит“ означава договор за кредит, при който:
- i) въпросният договор за кредит се използва изключително за финансиране на договор за доставка на конкретни стоки или предоставяне на конкретна услуга, и
 - ii) от обективна гледна точка двата договора представляват едно цяло; счита се това е така, когато доставчикът на стоката или услугата финансира сам предоставянето на потребителския кредит или, в случай че кредитът се финансира от трета страна, когато кредиторът използва услугите на доставчика на стоката или услугата за сключването или за подготовката на договора за кредит.

ГЛАВА II

ИНФОРМАЦИЯ И СЪПКИ, ПРЕДХОЖДАЩИ СКЛЮЧВАНЕТО НА ДОГОВОРА ЗА КРЕДИТ

Член 4

Стандартна информация в рекламите

1. Всяка реклама, която се отнася до договори за кредит, в която се посочва лихвен процент или други данни във връзка със стойността на кредита за потребителя, включва стандартната информация съгласно настоящия член. Това задължение не се прилага в случаите, когато националното законодателство предвижда задължение да се посочи годишния процент на разходите в реклама на договори за кредит, когато тази реклама, не указва лихвен процент или други цифри, които са свързани със стойността на кредита за потребителя.

2. В стандартната информация се посочва в следната последователност, и по ясен, кратък и разбираем начин чрез представителен пример:

- a) лихвата, фиксирана или променлива, или, ако е приложимо — и двете, заедно с подробна информация за приложимите разходи;
- б) общия размер на кредита;
- в) годишният процент на разходите; в случай на договор за кредит, при кредит от вида, посочен в член 2, параграф 3, държавите-членки може да решат, че не е необходимо да се предостави годишният процент на разходите;
- г) срока на договора за кредит;
- д) когато кредитът се отпуска под формата на разсрочено плащане за конкретна стока или услуга, цената и размерът на евентуалното авансово плащане; и
- е) ако е приложимо, общата сума, дължима от потребителя, и размера на вноските.

3. Когато сключването на договор относно допълнителна услуга, свързана с договора за кредит, по-специално застраховка, е задължително за получаването на кредита или за получаването му при предлаганите условия, но стойността на тази услуга не

може да бъде определена предварително, задължението да се сключи този договор също се посочва по ясен, кратък и разбираем начин заедно с годишния процент на разходите.

4. Настоящият член не засяга разпоредбите на Директива 2005/29/ЕО.

Член 5

Предоговорна информация

1. Своевременно, преди потребителят да бъде обвързан с договор или предложение за кредит, кредиторът и, ако е приложимо, кредитният посредник, въз основа на предложените от кредитора условия по кредита, както и, ако е приложимо, на изразените предпочитания и предоставената от потребителя информация, предоставя на потребителя информацията, необходима за сравняване на различните предложения за сключване на договор и вземането на информирано решение за сключване на договор за кредит. Тази информация, на хартиен или друг дълготраен носител, се предоставя посредством „Стандартна европейска информация относно потребителски кредит“ в приложение II. Счита се, че кредиторът е изпълнил изискванията относно информацията по този параграф и по член 3, параграфи 1 и 2 от Директива 2002/65/ЕО, ако е предоставил „Стандартна европейска информация за потребителски кредит“.

Тази информация посочва:

- a) вида на кредита;
- б) идентификационните данни и географския адрес на кредитора, както и, ако е приложимо, идентификационните данни и географския адрес на участващия кредитен посредник;
- в) общия размер на кредита и условията за усвояването му;
- г) срока на договора за кредит;
- д) когато кредитът е под формата на разсрочено плащане за специфична стока или услуга, стоката или услугата и нейната цена в брой;
- е) лихвата, условията за прилагането на лихвата и, когато има такъв, на показателя или базовия лихвен процент, приложим за първоначалната лихва, както и периодите, условията и процедурата за промяна на лихвата. Ако при различни обстоятелства се прилагат различни лихви, горепосочената информация за всички приложими лихвени проценти;
- ж) годишния процент на разходите и общата сума, дължима от потребителя, пояснени чрез представителен пример, в който се посочват всички допускания, използвани за изчисляването на този процент; когато потребителят е информирал кредитора за една или повече характеристики на предпочитанията от него кредит, например срок на договора за кредит и общ размер на кредита, кредиторът трябва да вземе предвид тези характеристики;

- з) размера, броя и периодичността на погасителните вноски, дължими от потребителя, и когато е уместно, реда на разпределение на вноските между различни неизплатени суми, дължими при различни лихви за целите на погасяването;
- и) когато е приложимо, разходите за поддръжане на една или няколко сметки за регистриране на погасяванията и усвояванията, освен ако откриването им не е по избор, заедно с разходите за използване на разплащателни средства за погасяванията и усвояванията и всякакви други разходи, произтичащи от договора за кредит, и условията, при които те могат да бъдат променени;
- й) където е приложимо, разходи за нотариус, дължими от потребителя при сключване на договор за кредит;
- к) задължението, ако съществува такова, да се сключи договор за допълнителна услуга, свързана с договора за кредит, по-специално застрахователна полица, когато сключването на договор за тази услуга е задължително за получаването на кредита или за получаването му при предлаганите на условия;
- л) лихвата за забавени плащания, механизмите за регулирането ѝ и, където е приложимо, разходите дължими за забава;
- м) предупреждение относно последиците от пропуснати вноски;
- н) където е приложимо, изискваните обезпечения;
- о) наличието или липсата на право на отказ;
- п) правото на предсрочно погасяване и, където е приложимо, информация относно правото на кредитора на обезщетение и начина, по който това обезщетение ще бъде определено;
- р) правото на потребителя да бъде незабавно и безвъзмездно информиран, в съответствие с член 9, параграф 2, за резултата от справка в база данни за оценка на неговата платежоспособност;
- с) правото на потребителя да получи безвъзмездно при поискване копие от проектодоговора за кредит. Тази разпоредба не се прилага, ако в момента на поискването кредиторът не желае да пристъпи към сключването на договор за кредит с потребителя; и
- т) ако е приложимо, срока, за който кредиторът е обвързан от предоговорната информация.

Всяка допълнителна информация, която кредиторът може е да предостави на потребителя, се представя в отделен документ, който може да бъде приложен към този формуляр на стандартната европейска информация относно потребителски кредит.

2. В случай на гласова телефонна комуникация, обаче, както е посочено в член 3, параграф 3, от Директива 2002/65/ЕО, описанието на основните характеристики на финансовата услуга, която се предоставя съгласно второто тире на член 3, параграф 3, буква б), от тази директива включва най-малко елементите, посочени в букви в)-е) и з) от член 5, параграф 1 от настоящия член, заедно с годишния процент на разходите, пояснени чрез представителен пример и общата сума, дължима от потребителя.

3. Ако по искане на потребителя договорът е сключен чрез средство за дистанционна комуникация, което не позволява предоставянето на информацията в съответствие с параграф 1, по-специално в случая, посочен в параграф 2, кредиторът предоставя на потребителя пълната „Стандартна европейска информация относно потребителския кредит“ незабавно след сключването на договора за кредит.

4. Освен „Стандартна европейска информация относно потребителски кредит“, при поискване на потребителя безвъзмездно се предоставя копие от проектодоговора за кредит. Тази разпоредба не се прилага, ако в момента на поискването кредиторът не желае да пристъпи към сключването на договор за кредит с потребителя.

5. При договор за кредит, в който плащанията, направени от потребителя, не водят до незабавна съответна амортизация на общия размер на кредита, а се използват за формиране на капитал в периоди и при условия, предвидени в договора за кредит или в допълнителен договор, предоговорната информация, изисквана по параграф 1, включва ясно и кратко изяснението, че такива договори за кредит не изискват гаранция от трета страна като обезпечение за погасяването на общия размер на кредита, усвоен по договора за кредит, освен когато такава е предоставена.

6. Държавите-членки гарантират, че кредиторите и, където е приложимо, кредитните посредници дават подходящи пояснения на потребителя, за да бъде потребителят в състояние да оцени дали предлаганият договор за кредит е адаптиран към нуждите му и финансовото му състояние, ако е необходимо чрез разясняване на предоговорната информация, която трябва да се предостави в съответствие с параграф 1, съществените характеристики на предлаганите продукти и специфичния ефект, който могат да имат върху потребителя, включително последиците от просрочените плащания за потребителя. Държавите-членки могат да адаптират начина, по който такава помощ се предоставя, както и това от кого се предоставя тази помощ, спрямо конкретните обстоятелства, при които се предлага договорът за кредит, лицето на което се предлага той и какъв вид кредит се предлага.

Член 6

Изисквания за предоговорната информация за някои договори за кредит под формата на овърдрафт и за някои специфични договори за кредит

1. Своевременно, преди потребителят да бъде обвързан с договор или предложение за сключване на договор за кредит по смисъла на член 2, параграфи 3, 5 или 6, кредиторът и, ако е приложимо, кредитният посредник, въз основа на предложените от кредитора условия по кредита, както и, ако е приложимо, изразените предпочитания и предоставената от потребителя информация, предоставя на потребителя информацията, необходима за сравняване на различните предложения за сключване на договор с цел вземане на информирано решение относно сключването на договор за кредит.

Тази информация посочва:

- а) вида на кредита;
- б) идентификационните данни и географския адрес на кредитора, както и, ако е приложимо, идентификационните данни и географския адрес на участващия кредитен посредник;
- в) общия размер на кредита;
- г) срока на договора за кредит;
- д) когато кредитът е под формата на разсрочено плащане за специфична стока или услуга, стоката или услугата и нейната цена в брой;
- е) лихвата; условията за прилагане на лихвата, показателя или базовия лихвен процент, приложими за първоначалната лихва; приложимите разходи от момента на сключването на договора за кредит и, където е приложимо, условията, при които тези разходи могат да бъдат променени;
- ж) годишния процент на разходите, описани чрез представителни примери, в които се посочват всички допускания, използвани за изчисляване на този процент;
- з) условията и реда за прекратяване на договора за кредит;
- и) където е приложимо, посочване, че от потребителя може по всяко време да бъде поискано да погаси изцяло кредита;
- й) лихвата за просрочени плащания, механизмите за регулирането ѝ и, където е приложимо, санкциите за просрочие;
- к) правото на потребителя да бъде информиран незабавно и безвъзмездно, в съответствие с член 9, параграф 2, за резултата от справка в база данни за оценка на неговата платежоспособност;
- л) правото на потребителя да му бъде предоставена при поискване и безвъзмездно копие от проектодоговора за кредит. Тази разпоредба не се прилага, ако в момента на поискването кредиторът не желае да пристъпи към сключването на договор за кредит с потребителя;
- м) условията и процедурите по погасяване; както и
- н) ако е приложимо, периода, по време на който кредиторът е обвързан от преддоговорната информация.

Тази информация се предоставя на хартиен или друг дълготраен носител. Тя може да бъде предоставена посредством „Стандартна европейска информация относно потребителски кредит“, установена в приложение III. Счита се, че кредиторът е изпълнил изискванията относно информацията в този параграф и в член 3, параграфи 1 и 2, от Директива 2002/65/ЕО, ако е предоставил „Стандартна европейска информация за потребителски кредит“.

2. В случай на договор за кредит от вида, посочен в член 2, параграф 3, държавите-членки могат да решат, че не е необходимо годишният процент на разходите да бъде предвиден;

3. При договори за кредит по смисъла на член 2, параграфи 5 и 6 информацията, която се предоставя на потребителя в съответствие с параграф 1 от настоящия член, включва също:

- а) размера, броя и периодичността на погасителните вноски, дължими от потребителя, и ако е уместно, реда на разпределение на вноските между различни неизплатени суми, дължими при различни лихви за целите на погасяването; и
- б) правото на предсрочно погасяване и, където е приложимо, информацията относно правото на кредитора на обезщетение и начина, по който ще бъде определено това обезщетение.

Ако, обаче, договорът за кредит попада в приложното поле на член 2, параграф 3, се прилагат само предвидените в параграф 1 от настоящия член разпоредби.

4. В случай на гласова телефонна комуникация, обаче, когато потребителят поиска да получи овърдрафт незабавно, описанието на основните характеристики на финансовата услуга включва като най-малко елементите, посочени в букви в), е), ж) и и) от параграф 1. Освен това, в договорите за кредит, посочени в параграф 3, описанието на съществените характеристики включва срока на договора за кредит.

5. Независимо от изключението, предвидено в член 2, параграф 2, буква д), държавите-членки прилагат поне изискванията на параграф 4, първо изречение от настоящия член, към договори за кредит, които се отпускат под формата на овърдрафт и които трябва да бъдат погасени в срок от един месец.

6. Освен информацията, посочена в параграфи 1 до 4, при поискване на потребителя се предоставя безвъзмездно копие от проектодоговора за кредит, съдържащ договорната информация предвидена по член 10, доколкото е приложим. Тази разпоредба не се прилага, ако в момента на поискването кредиторът не желае да пристъпи към сключването на договор за кредит с потребителя.

7. Ако по искане на потребителя договорът е сключен чрез средство за дистанционна комуникация, което не позволява предоставянето на информацията в съответствие с параграфи 1 и 3, включително случаите, посочени в параграф 4, кредиторът изпълнява задължението си по параграфи 1 и 3 незабавно след сключването на договора за кредит, като предоставя информацията за договора по член 10, доколкото той е приложим.

Член 7

Изключения от изискванията за преддоговорна информация

Членове 5 и 6 не се прилагат за доставчици на стоки или услуги, действащи като кредитни посредници в спомагателно качество. Това не засяга задължението на кредитора да гарантира получаването от потребителя на преддоговорната информация, посочена в тези членове.

Член 8

Задължение за оценка на платежоспособността на потребителя

1. Преди сключването на договора за кредит кредиторът оценява платежоспособността на потребителя въз основа на достатъчно информация, получена, когато е уместно, от потребителя и, ако е необходимо, въз основа на справка в съответната база данни.

2. Ако страните се споразумеят да променят общия размер на кредита след сключването на договора за кредит, кредиторът актуализира финансовата информация по отношение на потребителя, с която разполага, и оценява платежоспособността на потребителя преди да се направи значително увеличение на общия размер на кредита.

ГЛАВА III

ДОСТЪП ДО БАЗИ ДАННИ

Член 9

Достъп до бази данни

1. Без да се засяга прилагането на Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни ⁽¹⁾, при презгранично кредитиране всяка държава-членка предоставя на кредитори от други държави-членки достъп до базите данни, използвани в тази държава-членка за оценка на платежоспособността на потребителите. Условието за достъп не са дискриминиращи.

2. В случаите, когато решение да се отхвърли искане за кредит се основава на справка с база данни, кредиторът уведомява потребителя незабавно и безвъзмездно за резултата от тази справка и за сведенията в базата данни, в която е направена справката, освен когато предоставянето на такава информация се забранява от друго законодателство на Общността или противоречи на целите на общественения ред или обществената сигурност.

ГЛАВА IV

ИНФОРМАЦИЯ И ПРАВА, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ДОГОВОРИТЕ ЗА КРЕДИТ

Член 10

Информация, която трябва да се съдържа в договорите за кредит

1. Договорите за кредит се изготвят на хартиен или друг дълготраен носител.

Всяка от страните по договора получава екземпляр от договора за кредит. Настоящият член не засяга националните правила,

⁽¹⁾ ОВ L 281, 23.11.1995, стр. 31. Директива, изменена с Регламент (ЕО) № 1882/2003 (ОВ L 284, 31.10.2003, стр. 1).

отнасящи се до действителността на сключването на договорите за кредит, които са в съответствие с правото на Общността.

2. Договорът за кредит посочва по ясен и кратък начин:

- a) вида на кредита;
- б) идентификационните данни и географските адреси на страните по договора, както и, ако е приложимо, идентификационните данни и географския адрес на участващия кредитен посредник;
- в) срока на договора за кредит;
- г) общия размер на кредита и условията за усвояването на кредита;
- д) когато кредитът е под формата на разсрочено плащане за специфична стока или услуга, стоката или услугата и нейната цена в брой;
- е) лихвата, условията за прилагането на лихвата и показателя или базовия лихвен процент, приложим за първоначалната лихва, ако има такъв, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвата, както и ако при различни обстоятелства се прилагат различни лихви, горепосочената информация за всички приложими лихвени проценти;
- ж) годишния процент на разходите и общата сума, дължима от потребителя, изчислена при сключването на договора за кредит; посочват се всички допускания, използвани за изчисляването на този процент; при договор за кредит от вида, посочен в член 2, параграф 3, държавите-членки може да решат, че не е необходимо годишният процент на разходите да бъде предвиден;
- з) размера, броя и периодичността на дължимите погасителни вноски и, когато е уместно, реда на разпределение на вноските между различни неизплатени суми, дължими при различни лихви за целите на погасяването;
- и) при капиталова амортизация на срочен договор за кредит, извлечение под формата на амортизационна таблица, дължимите плащания и сроковете и условията, отнасящи се до извършването на тази плащания; таблицата съдържа разбивка на всяка погасителна вноска, показваща капиталовата амортизация, лихвата, изчислена на базата на лихвения процент, и, където е приложимо, допълнителните разходи; когато лихвеният процент не е фиксиран или когато допълнителните разходи могат да бъдат променени съгласно договора за кредит, амортизационната таблица посочва по ясен и кратък начин факта, че данните в таблицата са валидни само до последваща промяна на лихвата или на допълнителните разходи съгласно договора за кредит;
- й) ако разходите и лихвата трябва да се заплатят без капиталова амортизация, извлечение, показващо периодите и условията за плащане на лихвата по кредита и свързаните повтарящи се и еднократни разходи;

- к) когато е приложимо, разходите за поддръжане на една или няколко сметки за регистриране на погасяванията и усвояванията, освен ако откриването им не е по избор, разходите за използване на разплащателни средства за погасяванията и усвояванията и всякакви разходи, които произтичат от договора за кредит, и условията, при които те могат да се променят;
- л) лихвата за просрочени плащания, приложима към момента на сключването на договора за кредит, механизмите за регулирането ѝ и, където е приложимо, всякакви плащания, които се дължат за просрочие;
- м) предупреждение относно последиците от пропуснати вноски;
- н) изискваните обезпечения и застраховки, ако има такива;
- о) наличието или отсъствието на право на отказ, срока, в който това право на отказ може да бъде упражнено и други условия за упражняването му, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоения капитал и лихвата в съответствие с член 14, параграф 2, буква б) както и размера на лихвата на ден;
- п) информация относно правата, произтичащи от член 15, както и условията за упражняване на тази права;
- р) правото на предсрочно погасяване, процедурата за предсрочно погасяване и, когато е приложимо, информация относно правото на кредитора на обезщетение и начина, по който това обезщетение ще бъде определено;
- с) процедурата, която трябва да се следва при упражняване на правото за прекратяване на договора за кредит;
- т) дали ли е механизъм за извънсъдебни процедури за уреждане на спорове и обезщетение на потребителя, страна по договора за кредит, и ако е така, начинът за достъп до този механизъм;
- у) където е приложимо, други условия по договора;
- ф) където е приложимо, име и адрес на компетентния надзорен орган.

3. При договор за кредит, в който плащанията, направени от потребителя, не водят до незабавна съответна амортизация на общия размер на кредита, а се използват за формиране на капитал в периоди и при условия, предвидени в договора за кредит или в допълнителен договор, договорната информация, изисквана по параграф 2, включва ясно и кратко изявлението, че такива договори за кредит не предвиждат гаранция за погасяване на общия размер на кредита, усвоен по договора за кредит, освен ако такава не е дадена.

Член 11

Информация за лихвата

1. Когато е приложимо, потребителят бива информиран на хартиен или друг дълготраен носител за промяна в лихвата,

преди промяната да влезе в сила. Информацията посочва размера на вноските след влизането в сила на новата лихва и, ако броят или периодичността на вноските се променят, подробни данни за тази промяна.

2. Страните, обаче, могат да се споразумеят в договора за кредит, че информацията посочена в параграф 1, се предоставя на потребителя периодично в случаи, когато промяната на лихвата е причинена от промяна в базовия лихвен процент, а новият базов процент е публично достъпен чрез подходящи средства и информацията относно новия базов процент се съхранява на разположение в помещенията, които принадлежат на кредитора.

Член 12

Договор за кредит под формата на овърдрафт

1. Когато договорът за кредит се отнася за кредит под формата на овърдрафт, потребителят редовно бива информиран чрез извлечения от сметката на хартиен или друг дълготраен носител, които съдържат следната информация:

- а) точния период, за който се отнася извлечението;
- б) размера на усвоените суми и датите, на които това е станало;
- в) остатъка от предишното извлечение и неговата дата;
- г) новия остатък;
- д) датите и размера на плащанията, извършени от потребителя;
- е) приложената лихва;
- ж) всички начислени разходи;
- з) където е приложимо, минимално дължимата сума.

2. Освен това, потребителят бива информиран на хартиен или друг дълготраен носител за увеличението на лихвата или на дължимите разходи преди влизането в сила на тези промени.

Страните, обаче, могат да се споразумеят в договора за кредит, че информацията за промените в лихвата се предоставя по начина, предвиден в параграф 1, в случаи, когато промяната на лихвата е причинена от промяна в базовия лихвен процент, а новият базов процент е публично достъпен чрез подходящи средства и информацията за новия базов процент се съхранява на разположение и в офисите на кредитора.

Член 13

Договори за кредит с неопределен срок

1. Потребителят може да извърши стандартно прекратяване на договор за кредит с неопределен срок безвъзмездно по всяко време, освен ако страните не са се договорили за срок на предизвестие. Този срок не може да надхвърля един месец.

Ако е предвидено в договора за кредит, кредиторът може да извърши стандартно прекратяване на договор за кредит с неопределен срок, като даде на потребителя поне двумесечно предизвестие на хартиен или друг дълготраен носител.

2. Ако е предвидено в договора за кредит, кредиторът може по обективни причини да прекрати правото на потребителя да усвоява суми по договор за кредит с неопределен срок. Кредиторът информира потребителя за прекратяването и за причините за него на хартиен или друг дълготраен носител, когато е възможно преди прекратяването и най-късно незабавно след това, освен ако предоставянето на такава информация не е забранено от друго законодателство на Общността или не противоречи на целите на обществения ред или обществената сигурност.

Член 14

Право на отказ

1. Потребителят разполага с четиринадесет календарни дни, за да се откаже от договора за кредит, без да представя основания за това.

Срокът за отказ започва:

- a) от деня на сключването на договора за кредит, или
- b) от деня, в който потребителят получава условията на договора и информацията в съответствие с член 10, ако този ден е след датата, посочена в буква a) от настоящата алинея.

2. Ако потребителят упражни правото си на отказ:

- a) за да влезе отказът в сила, преди изтичането на срока по параграф 1 той уведомява за това кредитора съобразно информацията, предоставена от кредитора в съответствие с член 10, параграф 2, буква о), по начин, който може да бъде доказан съгласно националното законодателство. Крайният срок се счита за спасен, при условие че това уведомление, ако е на хартиен или друг дълготраен носител, наличен и достъпен за кредитора, е изпратено преди изтичането на крайния срок; както и
- b) той връща на кредитора капитала и лихвата, натрупана върху него от датата на усвояване на кредита до датата на връщане на капитала, без ненужно забавяне и не по-късно от 30 календарни дни, след като е изпратил уведомлението за отказ до кредитора. Лихвата се изчислява на базата на договорената лихва. Кредиторът няма право на никакво друго обезщетение от потребителя в случай на отказ, освен обезщетение за невъзстановимите разходи, платени от кредитора на администрацията.

3. Ако допълнителна услуга, свързана с договор за кредит, се предоставя от кредитора или от трета страна въз основа на споразумение между третата страна и кредитора, потребителят повече не е обвързан от допълнителната услуга, ако упражни правото си на отказ по отношение на договора за кредит в съответствие с настоящия член.

4. Ако потребителят има право на отказ съгласно параграфи 1 до 3, членове 6 и 7 от Директива 2002/65/ЕО и член 5 от Директива 85/577/ЕИО от 20 декември 1985 година относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект (¹) не се прилагат.

5. Държавите-членки могат да предвидят, че параграфи 1 до 3 от настоящия член не се прилагат за договори за кредит, които по закон трябва да бъдат сключени чрез услугите на нотариус, при условие че нотариусът потвърди, че са гарантирани правата на потребителя, предвидени по членове 5 и 10.

6. Настоящият член не засяга никои правила на националното право, които установяват срок, в рамките на който изпълнението на договора не може да започне.

Член 15

Свързани договори за кредит

1. Когато потребителят е упражнил право на отказ въз основа на правото на Общността по отношение на договор за доставката на стоки или услуги, той повече не е обвързан от свързан договор за кредит.

2. Когато стоките или услугите, които са предмет на свързан договор за кредит, не са доставени, доставени са само частично или не съответстват на договора за доставката им, потребителят има правото да предяви претенции срещу кредитора, ако потребителят е предявил претенции срещу доставчика, но не е успял да получи удовлетворението, на което е имал право по закон или съгласно договора за доставка на стоки или услуги. Държавите-членки определят до каква степен и при какви условия тези претенции могат да бъдат предявявани.

3. Настоящият член не засяга националните правила, според които кредиторът носи солидарна отговорност по иск на потребителя срещу доставчика, когато покупката на стоки или услуги от доставчика е била финансирана с договор за кредит.

Член 16

Предсрочно погасяване

1. Потребителят има право по всяко време да погаси изцяло или частично своите задължения по договора за кредит. В такива случаи той има право на намаление от общата цена на кредита, което се състои от лихвата и разходите за оставащата част от срока на договора.

(¹) OBL 372, 31.12.1985 г., стр. 31.

2. Кредиторът има право на обезщетение за евентуални разходи, свързани пряко с предсрочното погасяване на кредита, при условие че предсрочното погасяване се извърши в период, за който лихвата е фиксирана, и че кредиторът докаже, че референтната лихва, прилагана от Европейската централна банка към нейните последни основни операции по рефинансиране, извършени преди първия календарен ден на въпросното полугодие, е по-ниска в момента на предсрочното погасяване, отколкото в момента на сключването на договора за кредит. За държава-членка, която не участва в третия етап на икономическия и паричен съюз, базовият процент е равен на процента, определен от нейната национална централна банка.

Това обезщетение се определя от кредитора и не може да надхвърля 1 % от сумата на предсрочно погасения кредит, ако периодът между предсрочното погасяване и договореното прекратяване на договора за кредит надхвърля една година. Ако периодът не надхвърля една година, обезщетението не може да надхвърли 0,5 % от сумата на предсрочно погасения кредит.

Обезщетението не надхвърля сумата на лихвата, която потребителят би платил по време на периода между предсрочното погасяване и договореното прекратяване на договора за кредит.

3. Претенции за обезщетение за предсрочно погасяване не се предявяват, в случай че:

- а) погасяването е осъществено по застрахователен договор, чиято цел е била предоставяне на гаранция за погасяването на кредит,
- б) в случай на овърдрафт; или
- в) ако погасяването попада в рамките на период, за който лихвеният процент не е фиксиран.

4. Държавите-членки могат да предвидят, че такова обезщетение може да се търси от страна на кредитора, само при условие, че размерът на предсрочното погасяване надхвърля прага, определен от националното законодателство. Този праг не надхвърля 10 000 EUR в рамките на всеки период от дванадесет месеца.

Член 17

Цесия на права

1. Когато правата на кредитора съгласно договор за кредит са цедирани на трето лице, потребителят има право да предяви срещу цесионера всички възражения, с които е разполагал срещу първоначалния кредитор, включително и възражението за прихващане, когато последното е допустимо в съответната държава-членка.

2. Потребителят бива информиран за цесията, посочена в параграф 1, освен в случаите, когато първоначалният кредитор, в съгласие с цесионера, продължава да обслужва кредита по отношение на потребителя.

Член 18

Свърховърдрафт

1. В случай на договор за откриване на текуща сметка, когато има възможност на потребителя да се предостави право на свърховърдрафт, договорът съдържа и информацията, посочена в член 6, параграф 1, буква е). При всички случаи кредиторът предоставя редовно тази информация на хартиен или друг дълготраен носител.

2. В случай на значителен свърховърдрафт, който продължава повече от месец, кредиторът незабавно информира потребителя на хартиен или друг дълготраен носител относно

- а) свърховърдрафта;
- б) сумата, за която става въпрос;
- в) лихвата;
- г) приложимите санкции, такси или лихва върху просрочените плащания.

3. Настоящият член не засяга разпоредбите на националното законодателство, изискващи от кредитора да предложи друг вид кредитен продукт, когато периодът на свърховърдрафт е значителен.

ГЛАВА V

ГОДИШЕН ПРОЦЕНТ НА РАЗХОДИТЕ

Член 19

Изчисляване на годишния процент на разходите

1. Годишният процент на разходите, който на годишна база е равен на текущата стойност на всички ангажменти (усвоявания, погасявания и разходи), бъдещи или съществуващи, договорени между кредитора и потребителя, се изчислява в съответствие с математическата формула, съдържаща се в част I от приложение I.

2. За целите на изчисляването на годишния процент на разходите се определя общата стойност на кредита за потребителя, с изключение на сумите, дължими от потребителя за неспазване на някое от задълженията му според договора за кредит, и разходите, различни от дължимата цена за покупка на стоки или услуги, независимо дали плащането по съответната сделка се извършва в брой или чрез кредит.

Разходите за поддържане на сметка за регистриране на погасяванията и усвояванията, разходите за използване на разплащателни средства за погасяванията и усвояванията и другите разходи, свързани с платежните операции, се включват в общата стойност на кредита за потребителя, освен ако откриването на сметката не е по избор и разходите по нея са посочени ясно и отделно в договора за кредит или в друг договор, сключен с потребителя.

3. Изчисляването на годишния процент на разходите се основава на базовото допускане, че договорът за кредит ще остане в сила за уговорения срок и че кредиторът и потребителят ще изпълнят задълженията си при спазване на условията и сроковете, предвидени в договора за кредит.

4. При договори за кредит, които съдържат клаузи, позволяващи вариране на лихвата, и, където е приложимо, разходите, съдържащи се в годишния процент на разходите, но неизразими количествено към момента на изчисляването, годишният процент на разходите се изчислява въз основа на базовото допускане, че лихвата и другите разходи остават фиксирани спрямо първоначалното ниво и приложими до изтичането на договора за кредит.

5. Когато е необходимо, за изчисляване на годишния процент на разходите могат да бъдат използвани допълнителните допускания, предвидени в приложение I.

Ако предвидените в този член и в част II от приложение I допускания са недостатъчни за изчисляването на годишния процент на разходите по еднообразен начин, Комисията може да определи необходимите допълнителни допускания за изчисляването на годишния процент на разходите. Тези мерки, предназначени да изменят несъществени елементи от настоящата директива, се приемат в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, посочена в член 25, параграф 2.

ГЛАВА VI

КРЕДИТОРИ И КРЕДИТНИ ПОСРЕДНИЦИ

Член 20

Регулиране на кредиторите

Държавите-членки гарантират, че кредиторите са под надзор от орган или институция, независими от финансовите институции, или са регулирани. Това не засяга разпоредбите на Директива 2006/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

Член 21

Някои задължения на кредитните посредници по отношение на потребителите

Държавите-членки гарантират, че кредитният посредник:

- a) посочва в рекламите и документацията, предназначени за потребителите, обхвата на своите правомощия, в частност дали работи само с един или с повече кредитори, или дали е независим брокер;
- b) не получава заплащане от потребител, който е потърсил услугите му, освен ако не са спазени следните условия:
 - i) размерът на възнаграждението се договаря между потребителя и кредитния посредник на хартия или друг дълготраен носител;
 - ii) кредитният посредник не получава възнаграждение от кредитора;
 - iii) договорът за кредит, по отношение на който той работи, действително бива сключен;

- iv) кредитният посредник съобщава размера на възнаграждението на кредитора с цел изчисляване на годишния процент на разходите.

ГЛАВА VII

МЕРКИ ПО ПРИЛАГАНЕТО

Член 22

Хармонизация и императивен характер на настоящата директива

1. Доколкото настоящата директива съдържа хармонизирани разпоредби, държавите-членки могат да не запазят или въвеждат разпоредби, различни от предвидените в настоящата директива.

2. Държавите-членки гарантират, че потребителите не могат да се откажат от правата, предоставени им с разпоредбите на националното законодателство, привеждащо в изпълнение или съответстващо на настоящата директива.

3. Държавите-членки освен това гарантират, че разпоредбите, които приемат за прилагане на настоящата директива, не могат да бъдат заобиколени в резултат на начина, по който са формулирани договорите, по-конкретно чрез включване на усвоявания или договори за кредит, попадащи в приложното поле на настоящата директива, в договори за кредит, чийто характер или цел би позволил да се избегне прилагането ѝ.

4. Държавите-членки предприемат необходимите мерки с цел потребителите да не бъдат лишени от защитата, предоставена им от настоящата директива, поради избор на правото на трета страна като приложимо право по договора, ако последният е непосредствено свързан с територията на една или повече държави-членки.

Член 23

Санкции

Държавите-членки установяват система от санкции за нарушаване на националните разпоредби, приети съгласно настоящата директива, и вземат всички необходими мерки, за гарантирано прилагане на тези санкции. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

Член 24

Извънсъдебно разрешаване на спорове

1. Държавите-членки гарантират въвеждането на адекватни и ефективни процедури за извънсъдебно разрешаване на спорове за уреждането на потребителски спорове относно договори за кредит, като използват съществуващите органи, когато това е уместно.

2. Държавите-членки насърчават тази органи да си сътрудничат, за да могат да разрешават и презгранични спорове, отнасящи се до договори за кредит.

Член 25

Процедура на Комитет

1. Комисията се подпомага от комитет.
2. При позоваване на настоящият параграф се прилагат членове 5а, параграфи 1-4, и член 7 от Решение 1999/468/ЕО, като се вземат предвид разпоредбите на член 8 от него.

Член 26

Информация до Комисията

Когато държава-членка се възползва от регулаторните възможности, посочени в член 2, параграфи 5 и 6, член 4, параграф 1, член 4, параграф 2, буква в), член 6, параграф 2, член 10, параграф 1, буква ж) и член 16, параграф 4, тя информира Комисията за това, както и за всякакви последващи промени. Комисията оповестява тази информация по интернет или по друг леснодостъпен начин. Държавите-членки предприемат необходимите мерки за разпространяване на тази информация до националните кредитори и потребители.

Член 27

Транспониране

1. Държавите-членки приемат и публикуват преди ... (*) разпоредбите, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно информират Комисията за това.

Те прилагат тези разпоредби от ... (*).

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. На всеки пет години и за пръв път на ... (**) Комисията преразглежда на праговете, установени в настоящата директива и на процента, използван за изчисляване на максималното обезщетение в случай на предсрочно погасяване, за да ги оцени в светлината на икономическите тенденции в Общността и състоянието на съответния пазар. Комисията също така следи последиците от наличието на регулаторните възможности, посочени в член 2, параграфи 5 и 6, член 4, параграф 2, буква в), член 6, параграф 2, член 10, параграф 1, член 10, параграф 2, буква ж), и член 16, параграф 4, по отношение на вътрешния пазар и потребителите. Резултатите се оповестяват на Европейския парламент и на Съвета, придружени, ако е уместно, от предложение за съответно изменение на праговете и процентите, както и на посочените по-горе регулаторни възможности.

Член 28

Превръщане на сумите, изразени в евро, в национална валута

1. За целите на настоящата директива държавите-членки, които ще превръщат сумите, изразени в евро, в своята нацио-

нална валута, първоначално използват за превръщането обменния курс, преобладаващ на датата на приемане на настоящата директива.

2. Държавите-членки могат да закръгляват получените от превръщането суми, при условие че закръгляването не надхвърля 10 EUR.

ГЛАВА VIII

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 29

Отмяна

Директива 87/102/ЕИО се отменя, считано от ... (*).

Член 30

Преходни мерки

1. Настоящата директива не се прилага за договори за кредит, сключени преди датата на влизане в сила на националните мерки по привеждане в изпълнение.

2. Държавите-членки, обаче, гарантират, че членове 11, 12, 13 и 17, член 18, параграф 1, второ изречение, и член 18, параграф 2, се прилагат и за безсрочни договори за кредит, сключени преди датата на влизане в сила на националните мерки по привеждане в изпълнение.

Член 31

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 32

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в ... на ...

За Европейския парламент

Председател

...

За Съвета

Председател

...

(*) Две години след влизането в сила на настоящата директива.
(**) Пет години след влизането в сила на настоящата директива.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

I. Базисното уравнение, изразяващо равенството между усвояванията, от една страна, и погасяванията и разходите, от друга страна

Базисното уравнение, с което се изчислява годишния процент на разходите (ГПР), изравнява на годишна основа общата текуща стойност на усвояванията, от една страна, и общата текуща стойност на погасяванията и разходите, от друга страна, тоест:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1 + X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1 + X)^{-s_l}$$

където:

- X е ГПР
- m е поредният номер на последното усвояване по кредита
- k е поредният номер на усвояване по кредита, следователно $1 \leq k \leq m$,
- C_k е размерът на усвояването k ,
- t_k е интервалът, изразен в години и части от година, между датата на първото усвояване на сума по кредита и датата на следващите усвоявания на суми по кредита, следователно $t_1 = 0$,
- m' е поредният номер на последната погасителна вноска или плащане на разходи,
- l е поредният номер на погасителна вноска или плащане на разходи,
- D_l е размерът на погасителна вноска или плащане на разходи,
- s_l е интервалът, изразен в години и части от година, между датата на първото усвояване на сума по кредита и датата на всяка погасителна вноска или плащане на разходи.

Забележки:

- a) Не е необходимо сумите, платени от двете страни по различно време, да са равни, нито да се заплащат на равни интервали.
- b) Началната дата е датата на първото усвояване.
- v) Интервалите между датите, използвани в изчисленията, се изразяват в години или в части от година. Приема се, че годината има 365 дни (или 366 дни през високосни години), 52 седмици или дванадесет еднакви месеца. Приема се, че еднаквият месец има 30,41666 дни (т.е. 365/12), независимо от това дали годината е високосна или не.
- g) Резултатът от изчислението се изразява с точност до поне един знак след десетичната запетая. Ако една цифра след десетичната запетая е по-голяма или равна на 5, предхождащата я цифра след десетичната запетая се увеличава с едно.
- d) Уравнението може да бъде пренаписано чрез използване на прост сбор и понятието за потоци (A_k), които ще бъдат положителни или отрицателни, с други думи или ще бъдат получени, или ще бъдат изплатени за периодите от 1 до k , изразени в години, тоест:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-t_k},$$

Където S е текущият баланс на потоците. Ако целта е да се поддържа равностойност на потоците, стойността ще бъде нула.

II. Допълнителни допускания за изчисляването на годишния процент на разходите

- a) Ако договорът за кредит дава на потребителя свобода да усвои кредита, се счита, че общият размер на кредита е усвоен незабавно и изцяло;
- b) ако договорът за кредит предвижда различни начини на усвояване с различни разходи или лихви, общата сума на кредита се счита за усвоена при най-високи разходи и лихвен процент;
- v) ако договорът за кредит като цяло предоставя на потребителя свобода на усвояване, но предвижда ограничения по отношение на сумата и срока при различните начини на усвояване, сумата на кредита се счита за усвоена на най-ранната дата, предвидена в договора, и при съответните ограничения относно усвояването;
- g) ако няма определен погасителен план и такъв план не се подразбира от условията на договора за кредит и предвидените средства за погасяване на кредита, се счита, че срокът на кредита е една година и че кредитът се погасява на дванадесет равни месечни капиталови вноски;
- d) ако има определен погасителен план, но сумата на погасителните вноски може да варира, то сумата на всяка погасителна вноска се счита за най-ниската от предвидените в договора суми;

- е) освен ако не е посочено друго, когато договорът за кредит предвижда повече от един падеж, кредитът се предоставя и вноските се погасяват на най-ранната от предвидените в договора дати;
 - ж) ако не е договорена горната граница на кредита, се счита, че тя е 1 000 EUR;
 - з) в случай на овърдрафт общата стойност на кредита се приема за усвоена изцяло и за целия срок на договора за кредит. Ако срокът на договора за кредит не е известен, годишният процент на разходите се изчислява въз основа на предположението, че срокът на договора е 3 месеца;
 - и) ако за ограничен период или сума се предлагат различни лихвени проценти и разходи, се приема, че лихвеният процент и разходите са най-високите за целия срок на договора за кредит;
 - й) при договори за потребителски кредит, за които е договорена фиксирана лихва за началния период, в края на който се определя нова лихва и впоследствие периодично се коригира съгласно договорен показател, изчисляването на годишния процент на разходите се основава на допускането, че в края на срока, за който има фиксирана лихва, лихвата е същата като в момента на изчислението на годишния процент на разходите, въз основа на стойността на договорения в този момент показател.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

СТАНДАРТНА ЕВРОПЕЙСКА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ

1. Идентификационни данни и данни за контакт на кредитора/кредитния посредник

Кредитор	[Идентификационни данни]
Адрес	[Географски адрес, който ще се използва от потребителя]
Телефонен номер (*)	
Електронна поща (*)	
Номер на факс (*)	
Интернет адрес (*)	
Ако е приложимо	[Идентификационни данни]
Кредитен посредник	[Географски адрес, който ще се използва от потребителя]
Адрес	
Телефонен номер (*)	
Електронна поща (*)	
Номер на факс (*)	
Интернет адрес (*)	

(*) Кредиторът попълва тази информация по избор.

Навсякъде, където е отбелязано „ако е приложимо“, кредиторът трябва да попълни съответното поле, ако информацията се отнася до кредитния продукт, или да заличи съответната информация или целия ред, ако информацията не е свързана с разглеждания вид кредит.

Полята, заградени с квадратни скоби, са предназначени да дават пояснения на кредитора и следва да се заместят със съответната информация.

2. Описание на основните характеристики на кредитния продукт

Вид на кредита	
Общ размер на кредита <i>Това означава горната граница или общата сума, предоставена по договора за кредит</i>	
Условия за усвояване <i>Това означава как и кога ще получите парите</i>	
Срок на договора за кредит	
Вноски, и, ако е уместно, редът на разпределение на вноските	Трябва да платите следното: [Размерът, броят и честотата на плащанията от страна на потребителя] Лихвите и/или таксите се заплащат по следния начин:
Общата сума, която ще трябва да заплатите <i>Това означава размерът на зетия капитал, заедно с лихвите и възможните разходи, свързани с вашия кредит</i>	[Сумата на общия размер и общата стойност на кредита]
Ако е приложимо	
Кредитът се отпуска под формата на отложено плащане за стока или услуга, или е обвързан с доставката на конкретни стоки или с предоставянето на услуга	
Наименование на стоката/услугата	
Цена	

Ако е приложимо Изисквани обезпечения <i>Това е описание на обезпечението, което следва да представите във връзка с договора за кредит</i>	[Видове обезпечение]
Ако е приложимо <i>Погасяванията не водят до незабавна амортизация на капитала</i>	

3. Разходи по кредита

Лихвата по кредита, или, ако е приложимо, различните лихвени проценти, които предвижда договорът за кредит	[% — Фиксиран или — Променлив (с показател или базов процент, приложим за първоначалния лихвен процент) — Периоди]
Годишен процент на разходите (ГПР) <i>Това е общата стойност, изразена като годишен процент от общия размер на кредита.</i> <i>ГПР ви полага да сравните различните предложения за сключване на договор</i>	[% Тук се посочва представителен пример, в който се посочват всички допускания, използвани при изчисляването на процента]
За получаването на кредита изобщо или при предлаганите условия, задължително ли е да се сключи — застраховка за обезпечаване на кредита, или — договор за друга допълнителна услуга <i>Ако разходите за тези услуги не са известни на кредитора, те не се включват в ГПР</i>	Да/не; ако да, вид застраховка Да/не; ако да, вид допълнителна услуга
Свързани разходи	
Ако е приложимо Поддържането на една или няколко сметки е необходимо за регистрирането както на погасителните вноски, така и на усвояванията	
Ако е приложимо Сума на разходите за използване на определено разплащателно средство (напр. кредитна карта)	
Ако е приложимо Всякакви други разходи, произтичащи от договора за кредит	
Ако е приложимо Условията, при които горепосочените разходи, свързани с договора за кредит, могат да бъдат променени	
Ако е приложимо Задължение да се платят нотариални такси	
Разходи в случай на просрочени плащания <i>Пропускането на плащания може да има сериозни последиствия за вас (напр. принудителна продажба) и да затрудни получаването на кредит</i>	Ще ви се начислят [...] (подробности за лихвените проценти, и, където е приложимо, наказателни лихви)] за пропуснати плащания

4. Други важни правни аспекти

Право на отказ <i>Илате право на отказ от договора за кредит в срок от 14 календарни дни</i>	Да/не
Предсрочно погасяване <i>Илате право по всяко време на частично или пълно предсрочно погасяване на кредита.</i> Ако е приложимо Кредиторът има право на обезщетение в случай на предсрочно погасяване	[Определяне на обезщетението (метод на изчисление) съгласно разпоредбите за привеждане в изпълнение на член 16, параграф 2 от Директива .../.../ЕО
Справка с база данни <i>Кредиторът е длъжен незабавно да ви предостави безвъзмездна информация относно резултата от справката в база данни, ако молбата за кредит е отхвърлена въз основа на нея. Това не важи ако предоставянето на такава информация е забранено от правото на Европейската общност или е в противоречие с целите на обществения ред или обществената сигурност</i>	
Право на проектодоговор за кредит <i>Илате право да получите безвъзмездно копие от проектодоговора за кредит при поискване. Тази разпоредба не се прилага ако в момента на поискването кредиторът не желае да пристъпи към сключването на договор за кредит с вас</i>	
Ако е приложимо Срокът, през който кредиторът е обвързан от преддоговорните задължения	Тази информация е валидна от ... до ...

Ако е приложимо

5. Допълнителна информация в случай на дистанционна търговия на финансови услуги

а) относно кредитора	
Ако е приложимо Представител на кредитора в държавата-членка, в която пребивавате Адрес Телефонен номер (*) Електронна поща (*) Номер на факс (*) Интернет адрес (*)	[Идентификационни данни] [Географски адрес, предназначен за използване от потребителя]
Ако е приложимо Регистрация	[Търговският регистър, в който е вписан кредиторът заедно с регистрационния му номер, или еквивалентно средство за идентификация в този регистър]
Ако е приложимо Надзорен орган	
б) относно договора за кредит	
Ако е приложимо Упражняване на правото на отказ	[Практически указания за упражняване на правото на отказ, които наред с другото посочват срока за упражняване на това право; адресът, на който следва да се изпрати уведомлението за правото на отказ последиците от; неупражняване на това право]

Ако е приложимо Законодателството, възприето от кредитора, като основа на отношенията с вас преди сключването на договора за кредит	
Ако е приложимо Клауза определяща приложимото към договора за кредит право и/или относно компетентния съд	[Съответната клауза да се вмъкне тук]
Ако е приложимо Езиков режим	Информацията и договорните условия ще се предоставят на [конкретен език]. С ваше съгласие, възнамеряваме да общуваме на [конкретен език/езици] за срока на договора за кредит
в) относно обезщетенията	
Наличие на и достъп до извънсъдебен механизъм за подаване на жалби и търсене на обезщетение	[Налице ли е извънсъдебен механизъм за жалби и търсене на обезщетение за потребителя, който е страна по договора за кредит, и ако е така, начинът за достъп до този механизъм]
(*) Кредиторот попълва тази информация по избор.	

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ЕВРОПЕЙСКА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ ВЪВ ВРЪЗКА С

1. Овърдрафти

2. Потребителски кредит, предлаган от определени кредитни организации (член 2 параграф 5 от Директива .../.../ЕО)

3. Преобразуването на задължения

1. Идентификационни данни и данни за контакт на кредитора/кредитния посредник

Кредитор	[Идентификационни данни]
Адрес	[Географски адрес, предназначен за използване от потребителя]
Телефонен номер (*)	
Електронна поща (*)	
Номер на факс (*)	
Интернет адрес (*)	
Ако е приложимо	[Идентификационни данни]
Кредитен посредник	[Географски адрес, предназначен за използване от потребителя]
Адрес	
Телефонен номер (*)	
Електронна поща (*)	
Номер на факс (*)	
Интернет адрес (*)	

(*) Кредиторът попълва тази информация по избор.

Навсякъде, където е указано „ако е приложимо“, кредиторът трябва да попълни съответното поле, ако информацията се отнася до кредитния продукт, или да заличи съответната информация или целия ред, ако информацията не е свързана с разглеждания вид кредит.

Полетата, заградени с квадратни скоби, са предназначени да дават пояснения на кредитора и следва да се заместят със съответната информация.

2. Описание на основните характеристики на кредитния продукт

Вид на кредита	
Общ размер на кредита <i>Това означава горната граница или общата сума, предоставена по договора за кредит</i>	
Срок на договора за кредит	
Как и кога ще погасявате кредита?	
Ако е приложимо Може да се поиска от вас по всяко време да погасите кредита изцяло	
Ако е приложимо Кредитът е предоставен под формата на разсрочено плащане за стока или услуга Наименование на стоката/услугата Цена	

3. Разходи по кредита

Лихвата по кредита, или ако е приложимо различните лихвени проценти, приложими към договора за кредит	[% — фиксиран или — променлив (с показател или базов процент, приложим за първоначалния лихвен процент)]
Ако е приложимо Годишен процент на разходите (ГПР) (*) <i>Това е общата стойност на кредита, изразена като годишен процент от общия размер на кредита. ГПР ви помага да сравните различните предложения за сключване на договор</i>	[% Тук се посочва представителен пример, в който се посочват всички допускания, използвани при изчисляването на процента]
Ако е приложимо Разходи Ако е приложимо Условията, при които тези разходи могат да се променят	[Разходите, приложими от момента на сключване на кредита]
Разходи в случай на просрочени плащания Ако е приложимо	Ще ви се начислят [...] (подробности за лихвените проценти, и, където е приложимо, наказателни лихви)] за липсващи плащания Запазваме си правото да променяме тези условия

(*) Не е приложимо към Европейската информация за потребителски кредити във връзка с овърдрафт в онези държави-членки, които са взели решение, съгласно член 6, параграф 2 от Директива .../.../ЕО, че ГПР не се предоставя за овърдрафт.

4. Други важни правни аспекти

Прекратяване на договора за кредит	[Условията и процедурата по прекратяване на договора за кредит]
Справки в бази данни <i>Кредиторът е длъжен незабавно да ви представи безвъзмездна информация относно резултата от справката в база данни, ако молбата за кредит е отхвърлена въз основа на нея. Това не важи ако предоставянето на такава информация е забранено от правото на Европейската общност или е в противоречие с целите на общественения ред или обществената сигурност</i>	
Право на проектодоговор за кредит <i>Имате право да получите безвъзмездно копие от проектодоговора за кредит от кредитора/кредитния посредник при поискване Тази разпоредба не се прилага, ако в момента на поискването кредиторът не желае да пристъпи към сключването на договор за кредит с вас</i>	
Ако е приложимо Срокът, по време на който кредиторът е обвързан от преддоговорното задължение	Тази информация е валидна от ... до ...

Ако е приложимо

5. Допълнителна информация, ако преддоговорната информация се предоставя от кредитна организация (Член 2, параграф 5 по Директива .../.../ЕО) или е свързана с потребителски кредит за преобразуване на задължения

Погасителни вноски и, ако е уместно, редът за тяхното разпределение	Трябва да платите следното: [Представителен пример на таблица с вноските, посочваща размера, броя и честотата на плащанията от страна на потребителя]
Общата сума, която ще трябва да заплатите	

Предсрочно погасяване <i>Имате право на частично или пълно предсрочно погасяване на кредита по всяко време</i> Ако е приложимо Кредиторът има право на обезщетение в случай на предсрочно погасяване:	[Определяне на обезщетението (метод на изчисление) съгласно разпоредбите за прилагане на член 16, параграф 2 от Директива .../.../ЕО]
--	---

Ако е приложимо

6. Допълнителна информация в случай на дистанционна търговия на финансови услуги

а) относно кредитора	
Ако е приложимо Представител на кредитора в държавата-членка, в която пребивавате Адрес Телефонен номер (*) Електронна поща (*) Номер на факс (*) Интернет адрес (*)	[Идентификационни данни] [Географски адрес, предназначен за използване от потребителя]
Ако е приложимо Регистрация	[Търговският регистър, в който е вписан кредиторът заедно с регистрационния му номер, или еквивалентно средство за идентификация в този регистър]
Ако е приложимо Надзорен орган	
б) относно договора за кредит	
Право на отказ <i>Имате право на отказ от договора за кредит в срок от 14 календарни дни</i> Ако е приложимо Упражняване на правото на отказ	Да/не [Практически инструкции относно упражняването на правото на отказ, указващи, наред с другото, адреса, на който следва да се изпрати уведомлението за правото на отказ; последствията от неупражняване на правото]
Ако е приложимо Законодателството, възприето от кредитора като основа на отношенията с вас преди сключването на договора за кредит	
Ако е приложимо Клауза определяща приложимото към договора за кредит право и/или относно компетентния съд	[Съответната клауза да се вмъкне тук]
Ако е приложимо Езиков режим	Информацията и договорните условия ще се предоставят на [конкретен език] С ваше съгласие възнамеряваме да общуваме на [конкретен език/езици] за срока на договора за кредит
в) относно обезщетенията	
Наличие на и достъп до извънсъдебен механизъм за подаване на жалби и търсене на обезщетение	[Налице ли е извънсъдебен механизъм за жалби и търсене на обезщетение за потребителя, който е страна по договора за кредит, и ако е така, начинът за достъп до този механизъм]

(*) Кредиторът попълва тази информация по избор.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ НА СЪВЕТА**I. ВЪВЕДЕНИЕ**

1. На 12 септември 2002 г. Комисията внесе в Съвета предложението си за директива на Европейския парламент и на Съвета относно хармонизирането на законите, подзаконовите актове и административните разпоредби на държавите-членки относно потребителския кредит ⁽¹⁾.
2. Европейският икономически и социален комитет прие своето становище на 17 юли 2003 г. ⁽²⁾.
3. Европейският парламент даде становището си на 20 април 2004 г. (1-во четене) ⁽³⁾.
4. В светлината на становището на Европейския парламент, Комисията внесе изменено предложение на 29 октомври 2004 г. ⁽⁴⁾.
5. През ноември 2004 г. Комисията реши да предприеме по-нататъшни консултации относно проекта за директива, след което на 10 октомври 2005 г. предостави на Съвета измененото предложение за втори път, под формата на променено ⁽⁵⁾ предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно договорите за потребителски кредит.
6. В това консолидирано променено предложение, основаващо се на член 95 от Договора, Комисията взе под внимание позицията, изразена в становището на Европейския парламент във варианта му от първо четене, и включи 110 от 152-те изменения, предложени в него.
7. На 20 септември 2007 г. Съветът прие своята обща позиция в съответствие с член 251, параграф 2 от Договора.

II. ЦЕЛ

Комисията отчете, че транспонирането на Директива 87/102/ЕИО е довело до надхвърлянето от страна на държавите-членки на нейните разпоредби в различна степен. В някои случаи тези различия в националните законодателства представляват пречки за вътрешния пазар и разколебават стопанските единици от това да предлагат продуктите си отвъд националните граници. Пазарът на потребителски кредит в рамките на 27-те национални пазари на държавите-членки остава до голяма степен разпокъсан, което поставя пречки пред европейските потребители и кредитори да отправят предложения за предоставяне на кредит и да сключват такива договори на презгранична основа като по този начин се възползват от преимуществата на единния пазар.

На фона на това положение Комисията представи своето предложение, което бе променено значително през октомври 2005 г. след изразеното на първо четене становище на Европейския парламент, и чиято цел бе да:

- създаде условия за един реален вътрешен пазар,
- осигури високо ниво на защита на потребителите, и
- да повиши яснотата на общностното законодателство, като преработи трите съществуващи директиви относно потребителския кредит (87/102/ЕИО, 90/88/ЕИО и 98/7/ЕО).

III. АНАЛИЗ НА ОБЩАТА ПОЗИЦИЯ**1. Общо**

Съветът използва за основа на разискванията си промененото предложение, представено от Комисията през октомври 2005 г. Като цяло той подкрепи изразеното на първо четене становище на Европейския парламент, което това предложение и без това отразяваше в голяма степен.

⁽¹⁾ ОВ С 331 Е, 31.12.2002 г., стр. 200.

⁽²⁾ ОВ С 234, 30.9.2003 г., стр. 1.

⁽³⁾ ОВ С 104 Е, 30.4.2004 г., стр. 35, 233-260 и 8493/04.

⁽⁴⁾ 14246/04.

⁽⁵⁾ 13193/05.

Съветът също сподели виждането, че директивата следва да осигури висока степен на хармонизация в съществените области, които обхваща, и че следва да представлява „европейска добавена стойност“ за вътрешния пазар, за избора на потребителите и за тяхната защита. Съветът набеляза петте основни области, в които следва да се постигне такава „европейска добавена стойност“:

- информация, предхождаща сключването на договор (членове 5 и 6),
- информация за договора (член 10),
- правото на оттегляне (член 14),
- предсрочно погасяване (член 16), както и
- изчисление на годишния процент на разходите (APR) (член 19).

Съветът въведе и други промени по отношение на:

- обхвата на проекта за директива, като от една страна изключи от него редица положения в членове 2 и 20, а от друга включи по-големи подробности относно конкретни въпроси като рекламата (член 4), овърдрафта (членове 6 и 12) или свръховърдрафта (член 18),
- нивото на хармонизация, по-специално предложението на Комисията за обвързване на пълната хармонизация с целта за взаимно признаване (член 22),
- прилагането на комитологията (член 25),
- прозрачността на избора на държавите-членки по отношение на регулирането, когато става дума за области, които не са напълно хармонизирани (член 26), и свързаната с това клауза за преразглеждане (член 27, параграф 2).

Комисията прие общата позиция, съгласувана от Съвета.

2. Основни промени, въведени от Съвета в промененото предложение на Комисията

Съветът въведе в общата си позиция редица промени, свързани със следните въпроси:

A. Обхват (член 2)

Съветът оптимизира обхвата на проекта за директива (върху който вече бяха наложени ограничения след изключването на ипотечните договори за кредит, договорите за поръчителство и поръчителите, и въвеждането на опростен режим за овърдрафтите).

В тази връзка Съветът постигна съгласие за следните промени в обхвата на проекта за директива:

- цялостно изключване на кредитите, свързани с недвижими имоти (параграф 2, букви а) и б)), както и на договорите за поръчителство, поради тяхната свързаност с въпроса за ипотечния кредит,
- изключване на малките кредити (под 200 EUR) и включването в по-голяма степен на по-големите кредити чрез увеличаване на горната граница от 50 000 на 100 000 EUR (параграф 2, буква в)),
- изключване на краткосрочните овърдрафти с едномесечен срок на погасяване (параграф 2, буква д)),
- изключването на кредитите, върху които не се начисляват лихви или такси и изключването на краткосрочните кредити с много малки такси (параграф 2, буква е)).

Съветът също постигна съгласие и за определени „опростени“ режими за конкретни видове кредити, по-специално овърдрафт (параграф 3), свръховърдрафт (параграф 4), кредити, отпускани от определени организации с ограничено членство, учредени във взаимна полза на членовете им (параграф 5), и кредити за отсрочени плащания (параграф 6).

Постигайки съгласие относно горните промени, Съветът, в общата си позиция:

- i) Прие напълно или частично 24 изменения (2, 4, 5, 8, 10, 34, 38, 39, 47, 48 и 178, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 59, 61, 121, 145, 184, 185), включително изменения 184 и 185, които не бяха приети от Комисията, както следва:

Изменение 184: Съветът потвърди заличаването на новия член 2, параграф 2, буква д).

Изменение 185: Съветът прие горната граница от 100 000 EUR по член 2, параграф 2, буква в), но не и останалата част от изменението;

- ii) Не въведе 4 изменения (11, 57, 60, 123).

Б. Информация, предхождаща сключването на договор (членове 5 и 6)

Съветът счете, че потребителите следва да получават достатъчна информация, която да им позволи да вземат обосновани и отговорни решения преди да подпишат договора. За тази цел Съветът внесе следните промени:

- заличаване на принципа на отговорност при отпускане на заеми по член 5, тъй като бе счетоно, че той поражда определена правна несигурност. На негово място в новия член 8 бе въведено задължение на кредиторите да правят оценка на кредитоспособността на потребителите,
- разширяване на списъка с видовете информация, предхождаща сключването на договора, която следва да се предоставя на потребителите съгласно член 5, параграф 2 и член 6, параграф 1,
- създаване на формуляр „стандартна информация за европейски потребителски кредит“ (ново приложение II) и формуляр „информация за овърдрафти по европейски потребителски кредит“ (ново приложение III) за предоставянето на информация, предхождаща сключването на договор. Тези стандартни формуляри, които включват информацията, предвидена по членове 5 и 6, ще улеснят потребителите при сравняването на различните предложения, включително и на тези, отправяни презгранично,
- уточняване на вида информация, предхождаща сключването на договор, която се предоставя, в случай на гласова телефонна комуникация, посочена в член 3, параграф 3 от Директива 2002/65/ЕО (дистанционна продажба на финансови услуги), както и дали потребителят желае овърдрафтът да може да се използва незабавно (член 6, параграф 4),
- гъвкавост на държавите-членки по отношение на посочването на APR за овърдрафти (член 6, параграф 2),
- въвеждане на задължение (член 5, параграф 4, и член 6, параграф 6) за предоставяне на копие от договор за кредит на потребителя по негово искане (комбиниран с информацията относно това негово право, предоставена му в гореспоменатия стандартен европейски формуляр).

Постигайки съгласие относно горните промени, Съветът, в общата си позиция:

- i) Прие напълно или частично 6 изменения (16, 17, 18, 65 и 188, 179);

- ii) Не въведе 2 изменения (19, 28).

В. Информация за договора (член 10)

Във връзка с промените в списъка с видовете информация, предхождаща сключването на договор, Съветът разшири и списъка с видовете информация, която следва да се предоставя на потребителя по време на сключването на договора за кредит (предимно успоредно на допълненията към член 5, параграф 2 и член 6, параграф 1). В съответствие с член 10, параграф 2, на потребителя следва да се предостави следната допълнителна информация:

- вида на кредита: буква а),
- описание на продукта и на услугата, както и на тяхната цена, заплащана в брой, в случаите на отсрочено плащане: буква д),
- също и амортизационна таблица, когато е приложим променлив лихвен процент: буква и),

- по-обстойна информация относно таксите, свързани с договора за кредит, както и условията за промяната им: буква к),
- предупреждение относно последиците от пропуснати вноски: буква м),
- по-обстойна информация относно правото на оттегляне: буква р),
- информация относно наличието на алтернативни механизми за обезщетение: буква т),
- позоваване на други условия по договора: буква у), както и
- име и адрес на компетентния надзорен орган: буква ф).

Постигайки съгласие относно горните промени, Съветът, в общата си позиция:

- i) Прие напълно или частично 10 изменения (77, 78, 81, 82, 83, 85, 86, 87, 88, 89);
- ii) Не въведе 3 изменения (76, 79, 84), включително изменение 84, приети от Комисията.

Г. Право на оттегляне (член 14)

Съветът постигна съгласие да предвиди еднакво право на оттегляне в срок от 14 календарни дни. Съветът уточни задълженията на потребителите при упражняване на тяхното право на оттегляне, както и взаимовръзката на това право с разпоредбите, уреждащи правото на оттегляне в Директиви 85/577/ЕИО (продажба в дома на потребителя) и 2002/65/ЕО (дистанционна продажба на финансови услуги). Тези уточнения са както следва:

- добавяне на задължението спрямо потребителя да възстанови на кредитора в трийсетдневен срок от датата на уведомлението за оттегляне, усвоената сума по кредита, включително лихвата (параграф 2, буква б)),
- добавяне на разпоредба относно отмяната на допълнителното обслужване, свързано с договора за кредит, в случай на оттегляне от него (параграф 3),
- в случаите на дистанционна продажба на потребителски кредити или на продажбата им в дома на потребителя, правото на оттегляне ще се урежда в съответствие с разпоредбите на директивата за потребителския кредит, а не в съответствие с Директиви 85/577/ЕИО и 2002/65/ЕО,
- Държавите-членки могат да предвидят, че правото на оттегляне не се прилага, ако договорът за кредит е сключен посредством услугите на нотариус.

Постигайки съгласие относно горните промени, Съветът, в общата си позиция:

- i) Прие напълно или частично 3 изменения (20, 192, 193), включително изменение 193, което не бе прието от Комисията, и което Съветът добави към новия текст на член 14, параграф 4, след като формулира изменения;
- ii) Не въведе едно изменение (107).

Д. Предсрочно погасяване (член 16)

Отчитайки правото на потребителя на предсрочно погасяване на кредит, Съветът същевременно постигна съгласие да предостави на кредиторите ограничено право на обезщетение за възможните разходи, пряко свързани с предсрочното погасяване (параграф 2).

Обезщетението ще се прилага само ако:

- е свързано с договори за кредит с фиксирана лихва, както и
- приложимият референтен лихвен процент намалява от момента на сключването на договора за кредит до момента на предсрочното му погасяване.

Обезщетението се ограничава допълнително на 1 % от сумата на предсрочно погасения кредит (или 0,5 % ако погасяването се извършва през последната година на договора за кредит) и не бива да превишава сумата на лихвата, която потребителят би заплатил, ако не е направено предсрочно погасяване.

Освен това на държавите-членки бе осигурена гъвкавостта да определят в националното си законодателство прага, под който не се заплаща обезщетение. Този праг може да се определи между 0 и 10 000 EUR при предсрочно погасяване в рамките на 12 месеца (параграф 4).

По отношение на предсрочното погасяване, Съветът, в общата си позиция:

- i) Прие едно изменение (201);
- ii) Не въведе едно изменение 25, което Комисията бе приела, тъй като Съветът желаше да повиши нивото на хармонизация за определяне на обезщетението, което следва да се изплаща на кредитора, в случай на предсрочно погасяване на кредита.

Е. Изчисляване на APR (член 19)

Съветът предписа еднообразни средства за изчисляване на APR и включи стандартен набор от допускания, които следва да се използват от доставчиците на кредит при изчисляване на APR при различни обстоятелства (посочени в приложение I, параграф II). С цел да отчете наличието на нови продукти и бъдещата необходимост от изчисляване на APR във връзка с възможните нови видове кредити, Съветът въведе разпоредба, свързана с комитологията, в контекста на процедурата за регулиране с контрол, за да се набележат допълнителни допускания, ако това се наложи (нов параграф 5). В резултат на това Съветът създаде съответен комитет, описан в член 25.

По отношение на годишния процент на разходите, Съветът, в общата си позиция:

- i) Въведе напълно или частично 10 изменения (23, 24, 40, 42, 43, 151, 152, 195, 198, 199);
- ii) Не включи 7 изменения (148, 149, 150, 183, 194, 196, 197) в общата позиция.

Ж. Клауза за взаимно признаване (член 22)

Съветът счете, че въвеждането на клауза за взаимно признаване, предложена от Комисията, т.е. клауза, която да допълва минималната хармонизация по определени специфични въпроси, не би довело до изпълняване на целите на предложената директива. Такава клауза би се оказала твърде сложна за разбиране от страна на потребителите и би довела до правна несигурност, поради прилагането на законите на различните държави-членки. Съветът следователно заличи тази клауза (в бившия член 21, параграф 2).

За тази цел Съветът, в общата си позиция:

- i) Въведе едно изменение (6);
- ii) Не въведе 3 изменения (30, 140, 204).

Като допълнителна мярка, Съветът добави нов член 26, за да се осигури прозрачност по отношение на избора на регулаторни механизми, позволени на държавите-членки във връзка с тези въпроси, в случаите, в които не бе постигната пълна хармонизация и на държавите-членки бе предоставена възможността да проявяват гъвкавост (член 2, параграф 5, член 2, параграф 6, член 4, параграф 1, член 4, параграф 2, буква в), член 6, параграф 2, член 10, параграф 1, член 10, параграф 2, буква ж), и член 16, параграф 4).

3. Преразглеждане от страна на Комисията (член 27, параграф 2)

Съветът постигна съгласие, че периодичното преразглеждане на петгодишни интервали, проведено от Комисията, следва да включва и:

- преразглеждане на процентите, използвани за поставяне на горна граница на максималното обезщетение, в случай на предсрочно погасяване, както и
- мониторинг на въздействието върху вътрешния пазар и потребителите, както и публикуване на избора на регулаторни механизми, които държавите-членки докладват съгласно член 26.

И. Други въпроси

В допълнение към промените в член 2 от предложената директива, които се споменават в част А по-горе, Съветът прие промененото предложение на Комисията от октомври 2005 г. за ограничаване на обхвата на други разпоредби, с което по-специално бяха опростени текстовете, описващи достъпа до базата от данни (член 9) и възлагането на права (член 17), и бяха заличени редица членове (по-конкретно относно солидарната отговорност, което от своя страна породило необходимостта от нов член 15 относно свързаните договори за кредит).

Освен това Съветът счете, че някои други въпроси следва да се уреждат по един по-малко императивен начин, и по-специално заличи някои разпоредби в член 20 относно задължението за надзор или регулиране на дейността на кредитните посредници.

В резултат на това Съветът, в общата си позиция:

- i) Въведе напълно или частично в 45 изменения (1, 3, 7, 9, 12, 13, 14, 15, 21, 27, 29, 37, 46, 64, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 102, 104, 105, 106, 108, 109, 124, 125, 132, 133, 134, 135, 136 и 162, 138, 139, 143, 144, 146, 147, 176, 180, 182) както следва:

Изменение 1: отчасти взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на съображение 3.

Изменение 3: отчасти взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на съображение 4.

Изменение 7: отчасти взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на съображение 7.

Изменение 9: отчасти взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на съображение 6.

Изменение 12: прието напълно (заличаване на съображението).

Изменение 13: прието напълно (заличаване на съображението).

Изменение 14: отчасти взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на съображение 27.

Изменение 15: прието напълно (заличаване на съображението).

Изменение 27: отчасти взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на съображение 39.

Изменение 29: отчасти взето под внимание, с промени в текста (частично заличаване), в новия текст на съображение 42.

Изменение 37: отчасти взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на член 3, буква е).

Изменение 46: прието напълно (заличаване на буквата в член 3).

Изменение 64: прието напълно (заличаване на члена).

Изменение 67: прието напълно (ново заглавие на глава III).

Изменение 68: прието напълно (заличаване на члена).

Изменение 69: отчасти взето под внимание, с промени в текста, в новото заглавие на член 9.

Изменение 70: прието напълно (заличаване на алинеята).

- Изменение 71: прието напълно (заличаване на алинеята).
- Изменение 72: взето под внимание, с промени в текста, в член 9, параграф 1.
- Изменение 74: прието напълно (заличаване на алинеята).
- Изменение 75: прието напълно (заличаване на алинеята).
- Изменение 102: напълно взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на член 17.
- Изменение 104: прието напълно (ново заглавие на член 15).
- Изменение 105: отчасти взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на член 15, параграф 1.
- Изменение 106: отчасти взето под внимание в новия текст на член 15, параграф 1.
- Изменение 108: отчасти взето под внимание в новия текст на член 15, параграф 2.
- Изменение 109: прието напълно (заличаване на члена).
- Изменение 124: прието напълно (заличаване на параграфа).
- Изменение 125: прието напълно (заличаване на члена);
- Изменение 132: прието напълно (заличаване на заглавието).
- Изменение 133: прието напълно (заличаване на параграфа).
- Изменение 134: прието напълно (заличаване на параграфа).
- Изменение 135: прието напълно (заличаване на члена).
- Изменение 136 и 162: отчасти взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на член 20.
- Изменение 138: прието напълно (заличаване на члена).
- Изменение 139: отчасти взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на член 21.
- Изменение 143: напълно взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на член 24.
- Изменение 144: прието напълно (заличаване на члена).
- Изменение 146: прието напълно (заличаване на параграфа).
- Изменение 147: прието напълно (заличаване на параграфа).
- Изменение 176: отчасти взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на член 3, буква н).
- Изменение 180: отчасти взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на член 9, параграф 2.
- Това включва и следните две изменения, които не бяха приети от Комисията:
- Изменение 21: потвърдено бе заличаването на текст, споменат в това изменение.
- Изменение 182: потвърдено бе заличаването на текст, споменат в това изменение;

ii) Не включи в 13 изменения (26, 31, 33, 44, 45, 95, 126, 137, 141, 142, 161, 165, 181).

Съветът също подкрепи становището, възприето от Комисията, в промененото ѝ предложение от октомври 2005 г., че редица конкретни въпроси следва да бъдат обхванати по-прецизно. Вследствие на това Съветът постигна съгласие:

- да включи свързаните сделки (нов член 15) в директивата,
- относно по-императивен режим за рекламната дейност, отнасящ се до стандартната информация (член 4, параграф 2), предоставяйки същевременно гъвкавост на държавите-членки по отношение на конкретни договори за кредити и при определянето на APR (виж член 4, параграф 2, буква в), и заличаване на бившите параграфи 3 и 4 от член 4),
- относно специални разпоредби за овърдрафтите в случай на увеличение на лихвения процент (член 12),
- се обхванат свръховърдрафтите посредством режим, сходен на договорите за кредит и овърдрафтите (по-специално по отношение на информацията, предхождаща сключването на договора), с оглед на установяване на правна сигурност; Съветът също заличи разпоредби, включващи коригиране на нередности в положението чрез сключване на нов договор за кредит, когато в продължение на повече от три месеца е бил налице значителен свръховърдрафт, и въведе разпоредби, позволяващи по-голяма гъвкавост (член 18, параграф 3), оставяйки уреждането на такива положения на националното законодателство,
- да се състави по-прецизен текст на информацията за лихвения процент по заема (член 11) и на договорите за кредит с неопределен срок (член 12), с цел подобряване на защитата на потребителите.

Във връзка с горното, Съветът, в общата си позиция:

- i) Въведе напълно или частично следните 9 изменения (62, 94, 111, 113, 115, 116, 117, 129, 130):

Изменение 62: отчасти взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на член 4.

Изменение 94: прието напълно (заличаване на алинеята).

Изменение 111: прието напълно (заличаване на буквата в член 12).

Изменение 113: прието напълно (заличаване на буквата в член 12).

Изменение 115: прието напълно (заличаване на буквата в член 12).

Изменение 116: прието напълно (заличаване на буквата в член 12).

Изменение 117: отчасти взето под внимание, с промени в текста, в новия текст на член 12, параграф 2.

Изменение 129: прието напълно (заличаване на параграфа).

Изменение 130: прието напълно (заличаване на параграфа);

- ii) Не включи девет изменения (92, 93, 110, 112, 114, 120, 131, 175, 187).

Във връзка с три изменения, приети от Комисията но не включени в общата позиция:

Изменение 120: това изменение не бе прието от Съвета поради естеството на договорите с неопределен срок и достатъчното ниво на потребителска защита, предвидено в член 13.

Изменение 131: Съветът потвърди заличаването на текст, споменат в изменението.

Изменение 187: Съветът заличи бившия член 4, параграф 4, но запази информацията относно лихвата по заемите в член 4, параграф 2, буква а).

3. Изменения, внесени от Европейския парламент

На пленарното гласуване, състояло се на 20 март 2004 г., Европейският парламент прие 152 изменения по отношение на първоначалното предложение на Комисията. Комисията включи 110 изменения в промененото си предложение.

Съветът въведе в общата позиция 104 изменения, приети от Комисията, както и 5 изменения, които не бяха приети от Комисията.

Съветът не включи в общата позиция 6 изменения, приети от Комисията, както и 37 изменения, които не бяха приети от Комисията.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Съветът счита, че общата му позиция, която включва 109 изменения, описани подробно в част III, отчита в значителна степен становището на Европейския парламент, изразено на първо четене.

Отчитайки и другите нововъведения, относно които Съветът постигна съгласие, общата позиция представлява баланс между въпросите, пораждащи безпокойство, и интересите, осигурявайки високо ниво на потребителска защита и добро функциониране на вътрешния пазар, в съответствие със становището на Европейския парламент, изразено на първо четене, и промененото предложение на Комисията.
